

**EVOLUȚIA PIEȚEI DE ASIGURĂRI
ÎN SEMESTRUL I 2016**

Cuprins

PIAȚA ASIGURĂRILOR	1
I. SOCIETĂȚI DE ASIGURARE	1
I.1. Prime brute subscrise (AG și AV).....	1
I.2. Indemnizații brute plătite de asigurători (IBP)	9
I.3. Rata daunei și a cheltuielilor	12
I.4. Rezerve tehnice	14
I.5. Lichiditatea societăților de asigurare.....	16
I.6. Reasigurarea	16
I.7. Date statistice sub noul regim de solvabilitate	18
I.8. Evoluția pieței de asigurări de răspundere civilă auto RCA	23
I.9. Asigurările de locuințe.....	31
II. SUCURSALE	34
II.1. Prime brute subscrise de către sucursale (AG și AV).....	34
II.2. Indemnizații brute plătite de sucursale (IBP)	35
III. BROKERI DE ASIGURARE ȘI/SAU REASIGURARE	36
III.1. Activitatea de intermediere în asigurări.....	36
III.2. Veniturile obținute din activitatea de intermediere în asigurări	40
III.3. Datorii și creanțe din activitatea de intermediere	41
III.4. Activele bilanțiere și capitalul social al brokerilor de asigurare și/sau reasigurare	42
III.5. Rezultatele financiare ale brokerilor de asigurare și/sau reasigurare	42
Listă tabele	43
Listă figuri.....	45

PIAȚA ASIGURĂRILOR

Piața asigurărilor din România a înregistrat în prima jumătate a anului 2016 un total al primelor brute subscrise, cumulată pentru societăți de asigurare și sucursale, de 5 miliarde de lei, în creștere cu 11% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Ambele segmente de asigurări, asigurările generale cât și cele de viață, au înregistrat creșteri în prima jumătate a anului 2016, comparativ cu prima jumătate a anului 2015, cu aproximativ 11% și respectiv 10%.

Valoarea primelor brute subscrise de către societățile de asigurări și de sucursale, doar pe teritoriul României, a fost de 4,92 miliarde de lei, în creștere cu 13% comparativ cu prima jumătate a anului precedent (4,34 miliarde lei). Primele brute subscrise pe teritoriul altor state au înregistrat o scădere cu 51% în prima jumătate a anului 2016 (0,08 miliarde lei) comparativ cu aceeași perioadă a anului 2015 (0,17 miliarde lei).

În prima jumătate a anului 2016, asigurările auto, clasa A3 (Asigurări de mijloace de transport terestru, altele decât cele feroviare) și clasa A10 (Asigurări de răspundere civilă pentru autovehicule), reprezintă 75% din totalul primelor brute subscrise aferente asigurărilor generale și 60% din totalul primelor brute subscrise la nivel de piață. Subscrierile aferente celor două clase de asigurări generale au crescut în 2016, în special cele pentru clasa A10 care au înregistrat un avans de aproximativ 29% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Acest raport este realizat pe baza raportărilor contabile transmise de societățile de asigurare cu excepția capitolului referitor la trecerea la regimul Solvabilitate II care este realizat pe baza raportărilor transmise de societățile de asigurare care cad sub incidența acestui regim.

Toate datele prezentate sunt date cumulative până la data de 30 iunie 2016 exceptând informațiile prezentate în capitolul „I.8. Evoluția pieței de asigurări de răspundere civilă auto RCA”

I. SOCIETĂȚI DE ASIGURARE

La 30 iunie 2016 activau pe piața asigurărilor 33 societăți de asigurare dintre care 19 au practicat numai activitate de asigurări generale („AG”), 7 au practicat numai activitate de asigurări de viață („AV”) și 7 au practicat activitate compozită.

În ianuarie 2016 Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară (ASF) a decis aplicarea măsurilor de rezoluție în cazul societății Carpatica Asig S.A. iar în data de 27 iulie 2016 ASF a decis retragerea autorizației societății Carpatica Asig și declanșarea procedurii de faliment. Aceasta nu afectează datele la 30 iunie 2016 care includ și raportările contabile ale Carpatica Asig.

Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară (ASF) a constatat, în ședința din data de 28 iunie 2016, starea de insolvență a societății Forte Asigurări Reasigurări S.A. și a decis retragerea autorizației de funcționare, concomitent cu promovarea cererii de deschidere a procedurii de faliment, potrivit Legii 85/2014.

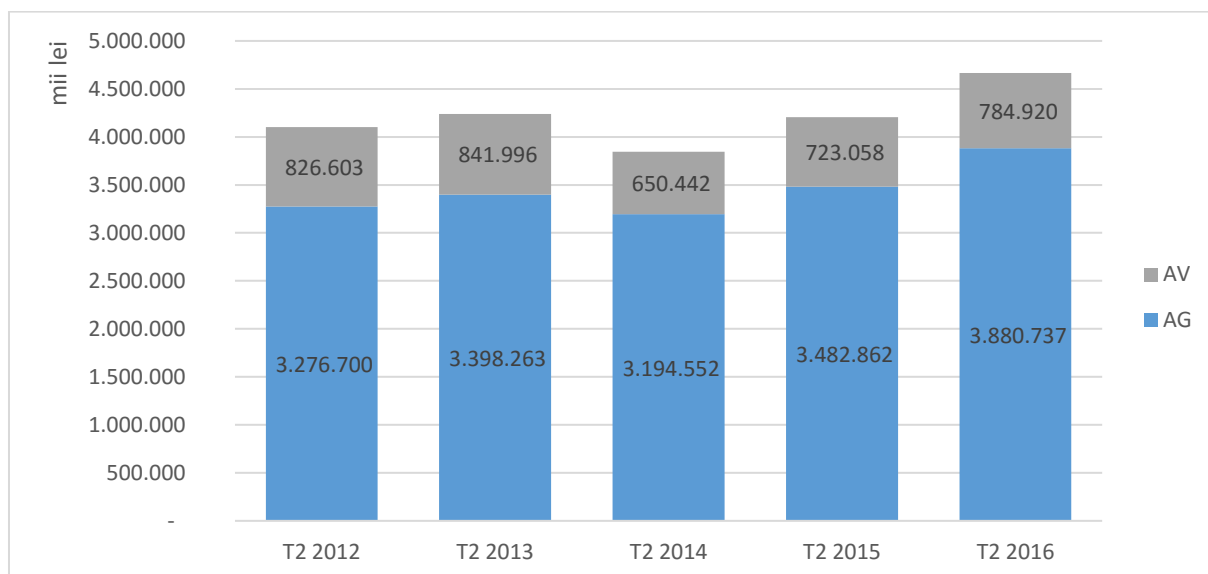
De asemenea în al doilea trimestru al anului 2016 Metropolitan Life, și-a schimbat forma juridică din societate de asigurări în sucursală.

I.1. Prime brute subscrise (AG și AV)

Asigurătorii au cumulată în prima jumătate a anului 2016 prime brute subscrise în valoare de 4.665.657 mii lei, în creștere cu 12% față de aceeași perioadă a anului 2015:

- primele brute subscrise (PBS) aferente asigurărilor generale (AG) sunt în sumă de 3.880.737 mii lei, în creștere față de perioada similară a anului precedent cu 11%;
- primele brute subscrise aferente asigurărilor de viață (AV) sunt în sumă de 784.920 mii lei, în creștere față de perioada similară a anului anterior cu 9%.

Figură 1 Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2012 – 2016

Spre deosebire de piața europeană de asigurări care este dominată de segmentul asigurărilor de viață (circa 61% conform datelor Insurance Europe pentru anul 2014), în România acesta reprezenta doar aproximativ 17% din primele brute subscrise, piața fiind dominată de asigurările generale, respectiv cele auto.

Tabel 1 Dinamica repartizării pe segmente de asigurare în perioada 2012 - 2016

	T2 2012	T2 2013	T2 2014	T2 2015	T2 2016
AG	3.276.699.872	3.398.263.073	3.194.551.731	3.482.862.241	3.880.736.717
AV	826.603.229	841.996.016	650.442.470	723.058.181	784.920.172
TOTAL	4.103.303.101	4.240.259.089	3.844.994.201	4.205.920.422	4.665.656.889
Pondere AG (%)	80%	80%	83%	83%	83%
Pondere AV (%)	20%	20%	17%	17%	17%

Tabel 2 Dinamica primelor brute subscrise pe clase de asigurări în perioada 2012 – 2016

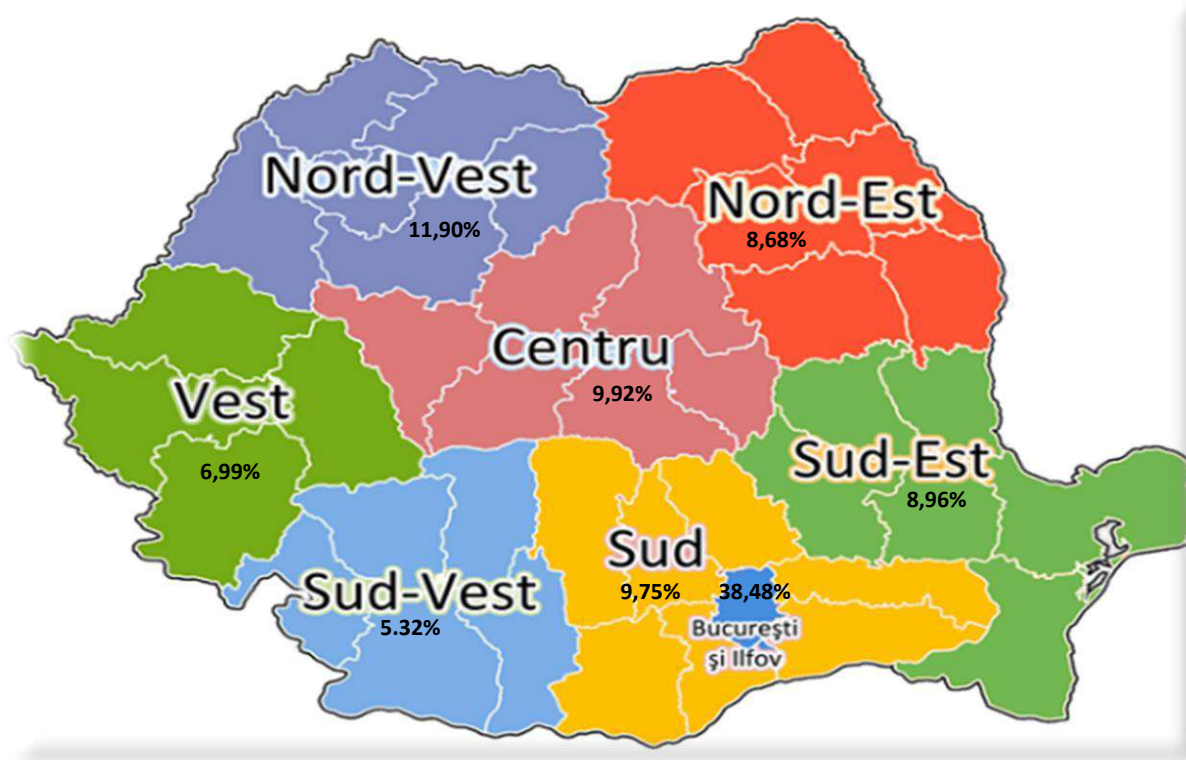
Categorie	Clasa Asigurare	PBS (lei)				
		T2 2012	T2 2013	T2 2014	T2 2015	T2 2016
AG	A1	40.516.558	69.786.661	33.139.491	45.740.747	30.454.038
	A2	24.704.479	27.946.225	18.470.512	26.695.892	36.481.815
	A3	934.552.530	874.980.104	851.439.392	824.989.004	830.549.428
	A4	1.766.654	1.434.352	1.087.749	1.921.541	1.924.221
	A5	7.734.147	5.833.657	2.388.308	3.728.563	7.184.787
	A6	14.019.539	14.917.922	16.418.254	25.198.188	14.617.330
	A7	20.079.827	16.754.231	14.853.106	14.153.137	15.109.702
	A8	544.688.847	614.269.160	462.239.691	485.368.081	463.973.363
	A9	89.857.334	90.709.485	90.003.111	87.981.060	82.385.005
	A10	1.129.472.257	1.281.945.359	1.393.302.858	1.669.678.920	2.157.061.514
	A11	11.936.073	6.214.424	7.740.627	8.339.529	10.062.877
	A12	6.366.019	10.535.220	6.259.743	6.251.824	3.335.617
	A13	267.070.447	198.192.190	170.916.671	145.097.803	114.590.827
	A14	53.118.499	35.571.578	12.317.459	3.788.661	2.265.818
	A15	95.250.621	111.332.904	68.519.886	81.553.255	61.826.237
	A16	8.172.544	8.364.833	11.009.563	14.148.197	11.520.657
	A17	7.517	11.751	29.199	106.872	14.462
	A18	27.385.978	29.463.017	34.416.111	38.120.967	37.379.019
	TOTAL	3.276.699.872	3.398.263.073	3.194.551.731	3.482.862.241	3.880.736.717

Categorie	Clasa Asigurare	PBS (lei)				
		T2 2012	T2 2013	T2 2014	T2 2015	T2 2016
AV	C1	515.210.989	527.186.668	428.915.907	467.719.773	533.713.877
	C2	682.204	625.794	549.317	508.005	451.586
	C3	278.294.827	280.231.064	196.579.466	229.868.336	214.158.933
	C4	0	0	0	0	0
	C5	0	0	0	0	0
	C6	0	0	0	0	0
	C7	0	0	0	0	0
	A1	15.332.542	16.039.269	724.675	801.577	4.241.664
	A2	17.082.667	17.913.221	23.673.105	24.160.490	32.354.112
	TOTAL	826.603.229	841.996.016	650.442.470	723.058.181	784.920.172
TOTAL	4.103.303.101	4.240.259.089	3.844.994.201	4.205.920.422	4.665.656.889	

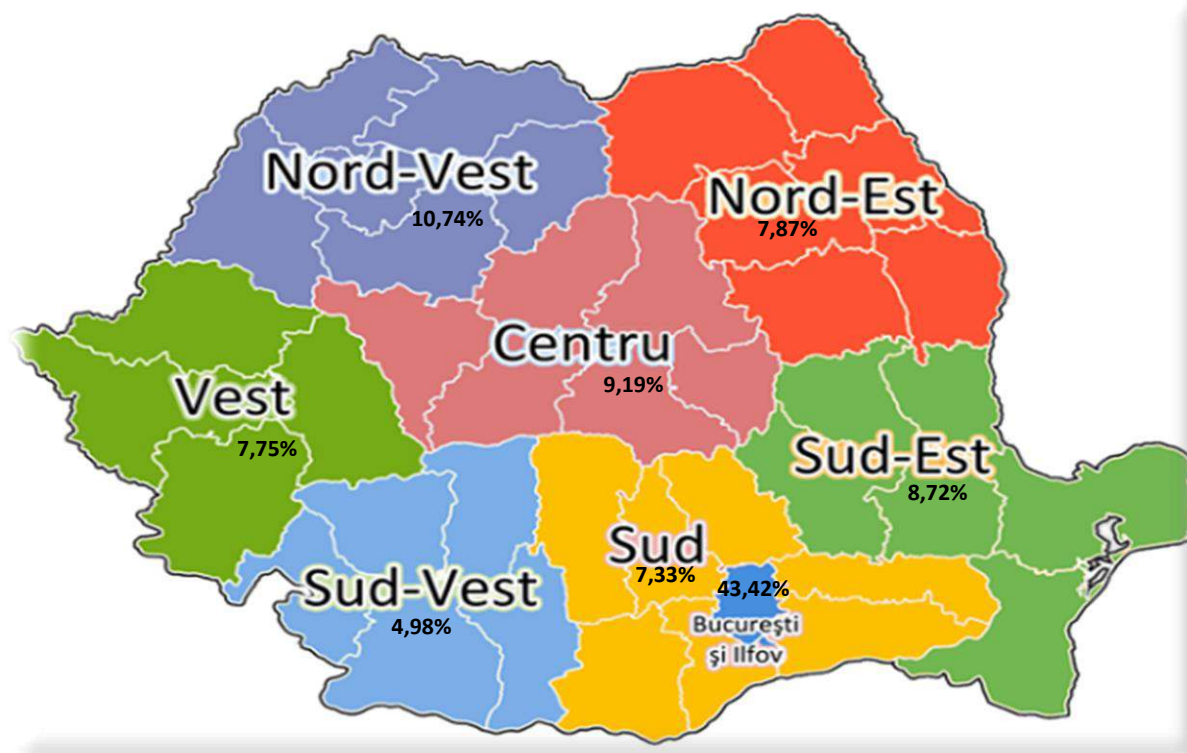
În ceea ce privește distribuția geografică a subscrierilor, se observă că atât în cazul asigurărilor generale cât și al asigurărilor de viață, contractele cu valoarea cumulată cea mai importantă sunt realizate în București și Ilfov, după care urmează la o distanță semnificativă regiunile Nord-Vest și Centru.

În cazul asigurărilor de viață discrepanța între regiunea București și Ilfov și celelalte regiuni ale țării este mult mai pronunțată.

Figură 2 Distribuția PBS pentru asigurările generale în cele 8 regiuni de dezvoltare din România

Figură 3 Distribuția PBS pentru asigurările de viață în cele 8 regiuni de dezvoltare din România

Piața asigurătorilor din România este caracterizată de un grad ridicat de concentrare. În prima jumătate anului 2016, 88% din volumul total de prime brute subscrise a fost realizat de 10 societăți de asigurare din cele 32 de societăți care desfășurau la 30.06.2016 activitate de asigurare/reasigurare; similar cu anii anteriori.

Tabel 3 Societățile cu cele mai mari volume de prime brute subscrise și ponderea lor în total piață (asigurări generale și de viață)

Nr. crt.	Societate	Total prime subscrise (asigurări generale și de viață) (lei)	Cota totală de piață
1	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	660.885.029	14,16%
2	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	594.729.112	12,75%
3	OMNIASIG VIG	455.491.306	9,76%
4	CARPATICA ASIG S.A.	451.766.097	9,68%
5	GROUPAMA ASIGURARI S.A.	440.142.823	9,43%
Total (1-5)		2.603.014.367	55,79%
6	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	399.930.566	8,57%
7	NN ASIGURARI DE VIATA SA	319.773.047	6,85%
8	CITY INSURANCE S.A.	312.595.468	6,70%
9	GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	272.919.839	5,85%
10	UNIQA ASIGURARI S.A.	211.135.816	4,53%
Total (1-10)		4.119.369.103	88,29%
	Alte societăți	546.287.786	11,71%
TOTAL		4.665.656.889	100%

Prime brute subscrise pentru asigurări generale

Volumul total al primelor brute subscrise pentru asigurările generale, în prima jumătate a anului 2016, a fost de 3.880.736.717 lei, în creștere față de perioada similară a anului precedent cu 11%.

Primele 10 societăți de asigurare care au subscris prime aferente asigurărilor generale au cumulat o valoare de 3.699.057.018 lei, ceea ce reprezintă 95% din totalul acestui segment de activitate al asigurătorilor.

Tabel 4 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările generale în prima jumătate a anului 2016

Nr. crt.	Societate	Total prime subscrise asigurări generale (lei)	Cota totală de piață
1	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	603.723.678	15,56%
2	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	536.163.450	13,82%
3	OMNIASIG VIG	455.491.306	11,74%
4	CARPATICA ASIG S.A.	451.766.097	11,64%
5	GROUPAMA ASIGURARI S.A.	422.291.826	10,88%
Total (1-5)		2.469.436.357	63,63%
6	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	399.930.566	10,31%
7	CITY INSURANCE S.A.	312.595.468	8,06%
8	GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	235.146.662	6,06%
9	UNIQA ASIGURARI S.A.	211.135.816	5,44%
10	POOL-UL DE ASIGURARE P.A.I.D.	70.812.149	1,82%
Total (1-10)		3.699.057.018	95,32%
	Alte societăți	181.679.699	4,68%
TOTAL		3.880.736.717	100,00%

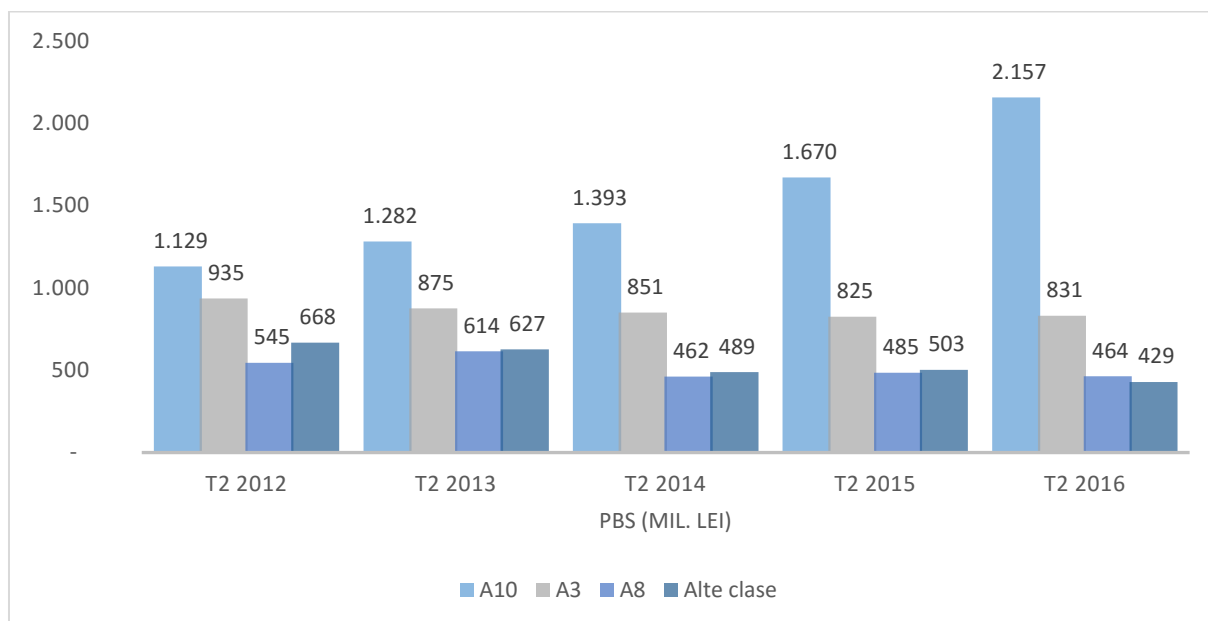
Din totalul primelor brute subscrise pentru asigurări generale, cele mai mari ponderi le dețin clasele A10 Răspundere civilă pentru utilizarea vehiculelor auto terestre, A3 Vehicule terestre, exclusiv materialul feroviar rulant și A8 Incendiu și calamități naturale, (pentru alte bunuri decât cele asigurabile în clasele A3 - A7).

În prima jumătate a anului 2016 ponderea acestor trei clase fiind de 89% din totalul primelor brute subscrise de către societățile de asigurare pentru activitatea de asigurări generale:

- A10 - Răspundere civilă pentru utilizarea vehiculelor auto terestre, cu un volum al primelor brute subscrise de 2.157.061.514 lei, reprezentând aproximativ 56% din totalul subscrierilor pentru asigurări generale, a înregistrat în prima jumătate a anului 2016 o creștere cu 29% față de aceeași perioadă a anului 2015;
- A3 - Vehicule terestre, exclusiv materialul feroviar rulant, cu un volum al primelor brute subscrise de 830.549.428 lei, reprezentând aproximativ 21% din totalul subscrierilor pentru asigurări generale, a înregistrat în prima jumătate a anului 2016 o creștere cu 1% față de aceeași perioadă a anului 2015;
- A8 - Incendiu și calamități naturale, (pentru alte bunuri decât cele asigurabile în clasele A3 - A7), cu un volum al primelor brute subscrise de 463.973.363 lei, reprezentând aproximativ 12% din totalul subscrierilor pentru asigurări generale, a înregistrat în prima jumătate a anului 2016 o scădere cu 4% față de aceeași perioadă a anului 2015.

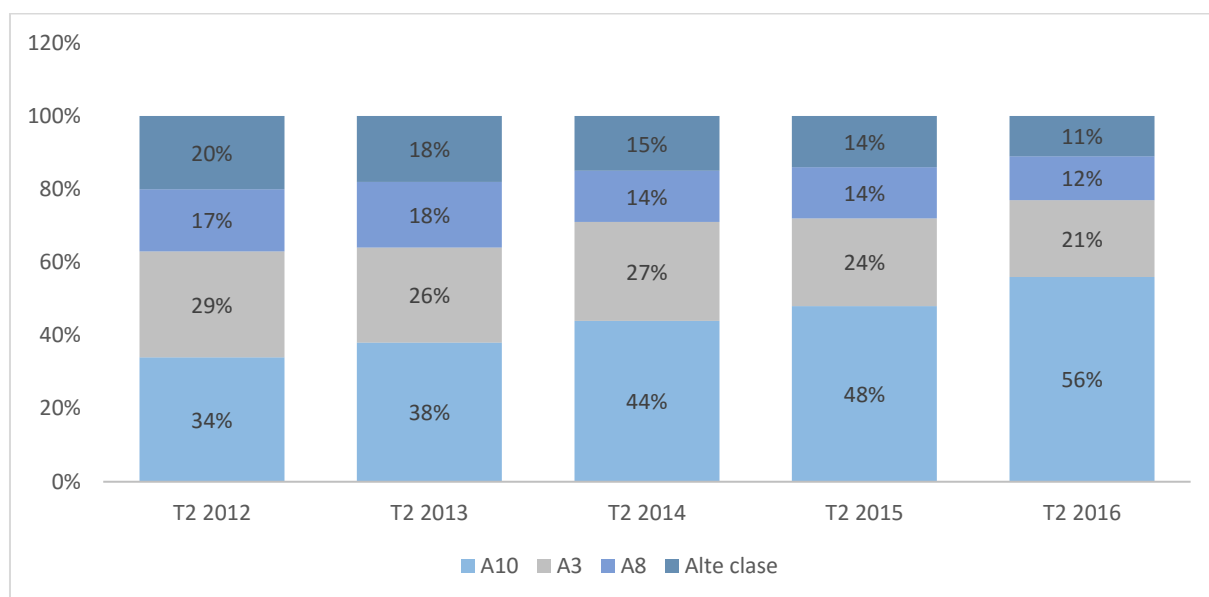
Tabel 5 Structura pe clase de asigurări generale

Clasa	PBS AG (lei)					Pondere 2016	Modificare procentuală 2016/2015 (%)
	T2 2012	T2 2013	T2 2014	T2 2015	T2 2016		
A10	1.129.472.257	1.281.945.359	1.393.302.858	1.669.678.920	2.157.061.514	55,58%	29,19%
A3	934.552.530	874.980.104	851.439.392	824.989.004	830.549.428	21,40%	0,67%
A8	544.688.847	614.269.160	462.239.691	485.368.081	463.973.363	11,96%	-4,41%
Alte clase	667.986.236	627.068.450	487.569.790	502.826.236	429.152.412	11,06%	-14,65%
TOTAL	3.276.699.870	3.398.263.073	3.194.551.731	3.482.862.241	3.880.736.717	100,00%	11,42%

Figură 4 Evoluția volumului de prime brute subscrise pe clase de asigurări generale (milioane lei)

În dinamică se observă că în ultimii 4 ani ponderea primelor brute subscrise aferente clasei A10 a crescut în mod consecvent de la un an la altul, în detrimentul celorlalte clase importante de asigurări generale, ceea ce arată că dependența pieței în ansamblu față de asigurările RCA a sporit (riscul RCA fiind preponderent în clasa A10).

Figură 5 Dinamica structurii pe clase de asigurări generale

Prime brute subscrise pentru asigurări de viață

Primele brute subscrise de către societățile de asigurări pentru activitatea de asigurări de viață a înregistrat o creștere cu 9% în prima jumătate a anului 2016 comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut.

De asemenea, s-a menținut și în anul 2016 un grad mare de concentrare, astfel că 10 societăți au deținut o pondere de 93% din volumul total al primelor subscrise pe acest segment, cu subscriseri cumulate în valoare de 733.367.830 lei. Două societăți dețin împreună aproximativ 52% din volumul total al primelor subscrise pe acest segment.

Tabel 6 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările de viață 2016

Nr. crt.	Societate	Total prime subscrise asigurări viață (lei)	Cota de piață (%)
1	NN ASIGURARI DE VIATA SA	319.773.047	40,74%
2	BCR ASIGURARI DE VIATA VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	89.103.623	11,35%
TOTAL (1-2)		408.876.670	52,09%
3	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	58.565.662	7,46%
4	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	57.161.351	7,28%
5	BRD ASIGURARI DE VIATA S.A.	51.068.719	6,51%
6	ERGO ASIGURARI DE VIATA S.A.	42.727.494	5,44%
7	GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	37.773.177	4,81%
8	EUROLIFE ERB ASIGURARI DE VIATA S.A.	28.164.386	3,59%
9	UNIQA ASIGURARI DE VIATA SA	26.688.662	3,40%
10	GRAWE ROMANIA ASIGURARE S.A.	22.341.709	2,85%
TOTAL (1-10)		733.367.830	93,43%
	Alte societăți	51.552.342	6,57%
TOTAL		784.920.172	100,00%

Din totalul primelor brute subscrise pentru asigurări de viață, cele mai mari ponderi le dețin clasele C1 Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare și respectiv C3 Asigurări de viață și anuități, legate de fonduri de investiții care împreună cumulează 95% din totalul primelor brute subscrise pentru activitatea de asigurări de viață.

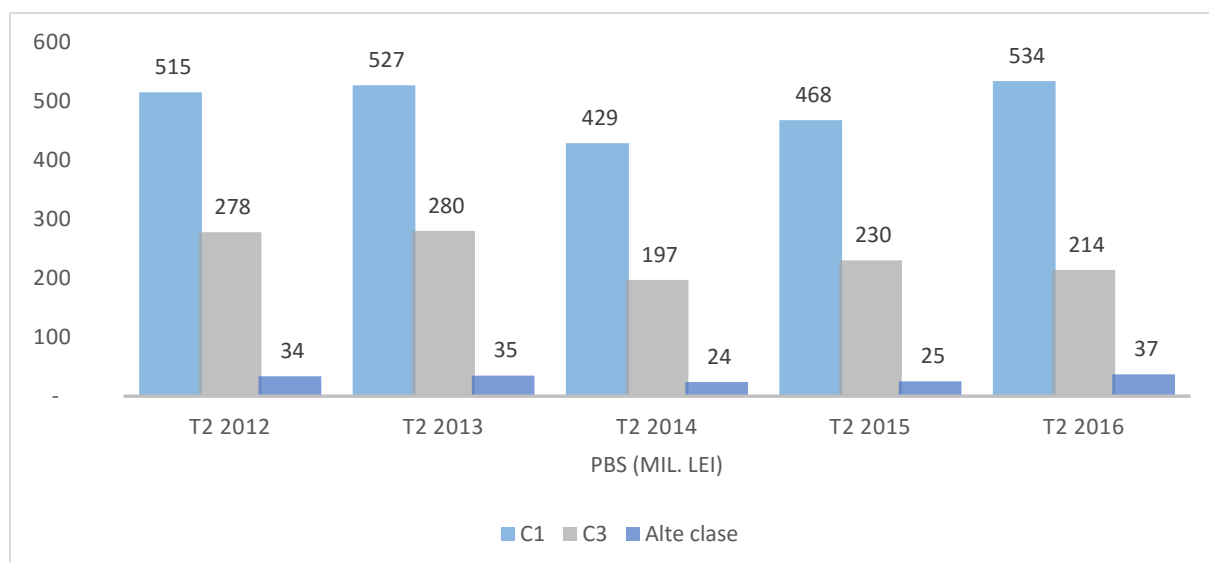
Din analiza în dinamică se desprind următoarele concluzii:

- Clasa C1 - Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare, reprezintă 68% din totalul subscrisorilor pentru asigurări de viață, a înregistrat în prima jumătate a anului 2016 o creștere cu 14% față de aceeași perioadă a anului trecut;
- Clasa C3 - Asigurări de viață și anuități, legate de fonduri de investiții, reprezintă 27% din totalul subscrisorilor pentru asigurări de viață, a înregistrat în prima jumătate a anului 2016 o scădere cu 7% față de aceeași perioadă a anului trecut.

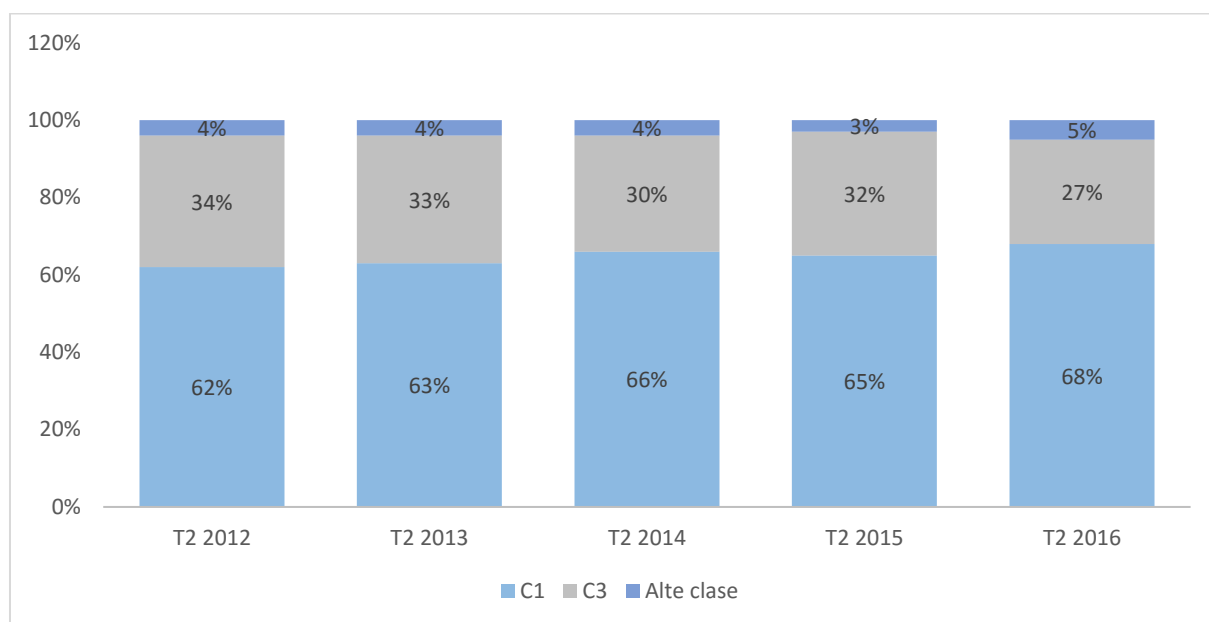
Tabel 7 Structura pe clase de asigurări de viață

Clasa	PBS viață (lei)					Pondere 2016	Ritm de modificare (%)
	T2 2012	T2 2013	T2 2014	T2 2015	T2 2016		
C1	515.210.989	527.186.668	428.915.907	467.719.773	533.713.877	68%	14%
C3	278.294.827	280.231.064	196.579.466	229.868.336	214.158.933	27%	-7%
Alte clase	33.097.413	34.578.284	24.947.097	25.470.072	37.047.362	5%	45%
TOTAL	826.603.229	841.996.016	650.442.470	723.058.181	784.920.172	100%	9%

Figură 6 Evoluția volumului de prime brute subscrise pe clase de asigurări de viață (milioane lei)

Figură 7 Dinamica structurii pe clase de asigurări de viață

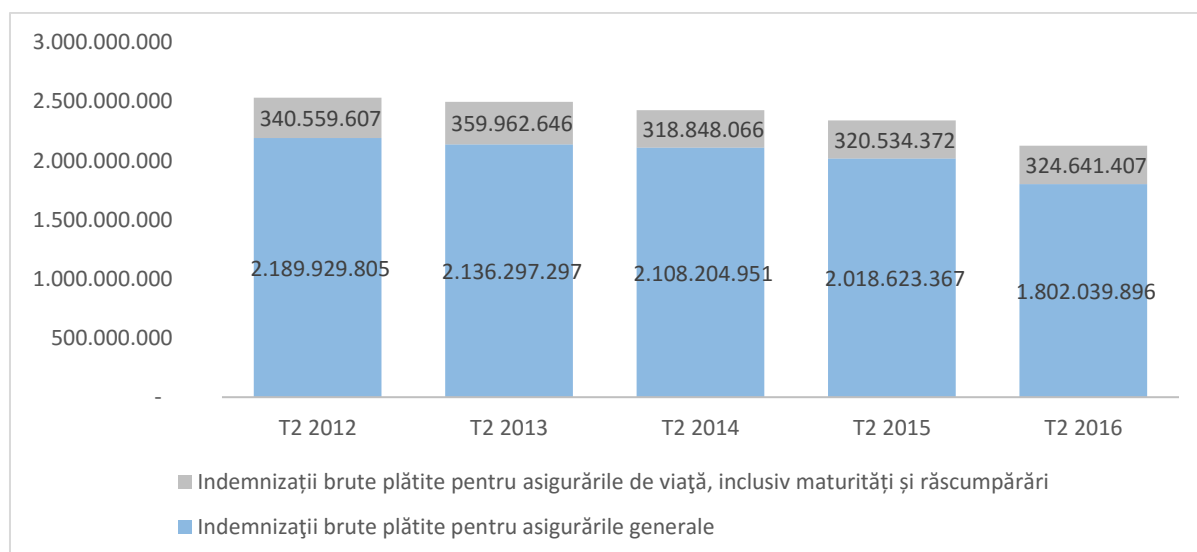
I.2. Indemnizații brute plătite de asigurători (IBP)

La sfârșitul trimestrului II 2016, societățile de asigurare au raportat indemnizații brute plătite (excluzând maturități și răscumpărări parțiale și totale), cumulat pentru cele două categorii de asigurări, în sumă de 1.876.980.813 lei, astfel:

- 1.802.039.896 lei sunt aferente contractelor de asigurări generale (96%), înregistrând o scădere cu 11% față de perioada similară a anului 2015 (2.018.623.367 lei);
- 74.940.917 lei sunt sume plătite pentru indemnizații brute, aferente asigurărilor de viață, înregistrând o creștere cu 1% față de perioada similară a anului 2015 (74.171.976 lei).

Indemnizațiilor brute aferente asigurărilor de viață li se adaugă maturități și răscumpărări parțiale sau totale toate cumulate fiind în sumă de 249.700.490 lei, valoare în creștere cu 1% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior.

Figură 8 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață (lei)

Tabel 8 Dinamica indemnizațiilor brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață în perioada 2012-2016

Perioada	IBP AG + AV (lei)	Ritm de modificare față de perioada anterioară (%)	IBP AG (lei)	Ritm de modificare față de perioada anterioară (%)	IBP AV, Maturități, Răscumpărări totale și parțiale (lei)	Ritm de modificare față de perioada anterioară (%)
T2 2012	2.530.489.412		2.189.929.805		340.559.607	
T2 2013	2.496.259.943	-1,35%	2.136.297.297	-2,45%	359.962.646	5,70%
T2 2014	2.427.053.017	-2,77%	2.108.204.951	-1,32%	318.848.066	-11,42%
T2 2015	2.339.157.739	-3,62%	2.018.623.367	-4,25%	320.534.372	0,53%
T2 2016	2.126.681.303	-9,08%	1.802.039.896	-10,73%	324.641.407	1,28%

Indemnizații brute plătite aferente asigurărilor generale

Cumulat, indemnizațiile brute plătite de 10 societăți de asigurări au reprezentat 98% din totalul indemnizațiilor plătite la nivelul segmentului de asigurări generale.

Tabel 9 Societățile de asigurări cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite pentru asigurări generale

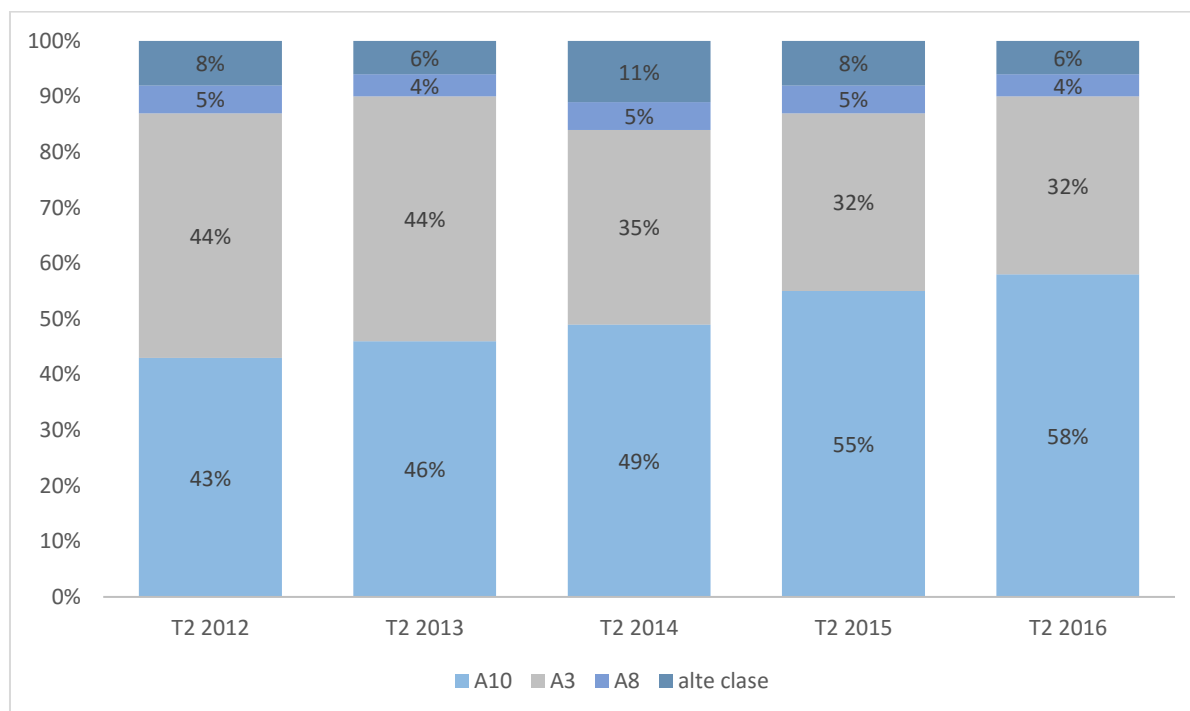
Nr. crt.	Societate	IBP AG (lei)	Cota de piață (%)
1	OMNIASIG VIG	282.708.510	15,69%
2	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	234.899.329	13,04%
3	CARPATICA ASIG S.A.	233.378.632	12,95%
4	GROUPAMA ASIGURARI S.A.	216.716.220	12,03%
TOTAL (1-4)		967.702.691	53,70%
5	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	211.320.285	11,73%
6	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	196.485.872	10,90%
7	CITY INSURANCE S.A.	143.664.779	7,97%
8	UNIQA ASIGURARI S.A.	128.453.216	7,13%
9	GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	97.994.084	5,44%
10	GOTHAER ASIGURARI - REASIGURARI S.A.	16.113.208	0,89%
TOTAL (1-10)		1.761.734.135	97,76%
	Alte societăți	40.305.761	2,24%
TOTAL		1.802.039.896	100%

Ponderi semnificative ale indemnizațiilor brute plătite de societățile de asigurare au fost înregistrate pe următoarele clase de asigurare (94% din total):

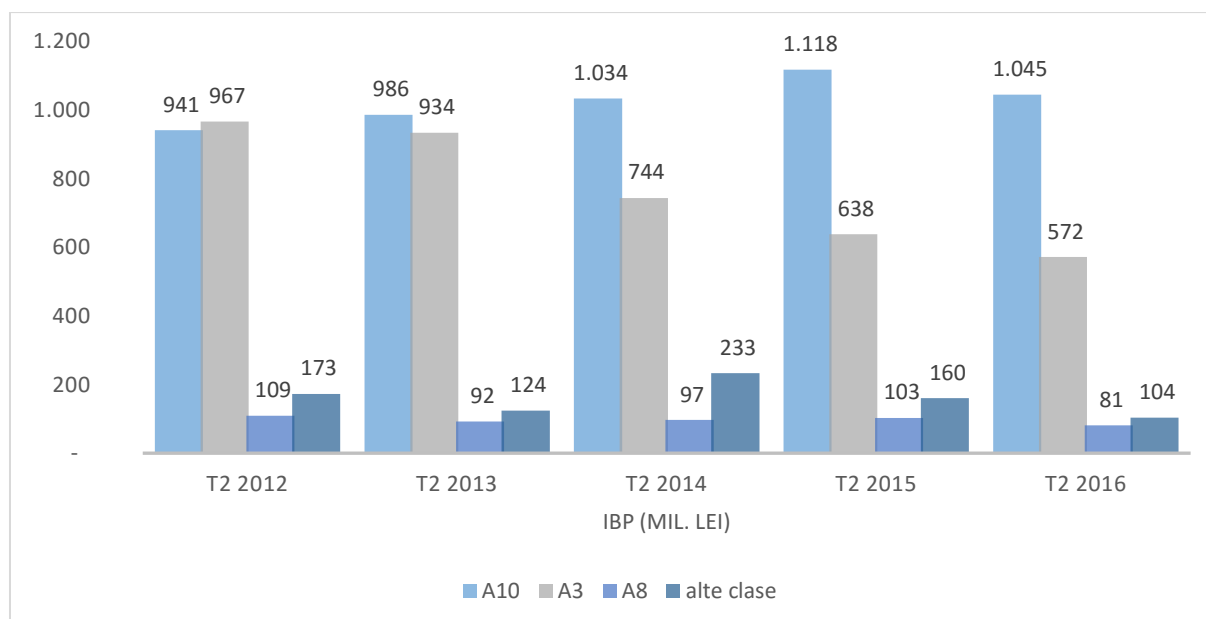
- Clasa A10. Răspundere civilă pentru utilizarea vehiculelor auto terestre cu un volum al indemnizațiilor brute plătite de 1.044.523.848 lei, reprezintă 58% din totalul indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale și au înregistrat o scădere cu 7% față de aceeași perioadă a anului precedent;
- Clasa A3. Vehicule terestre, exclusiv materialul feroviar rulant cu un volum al indemnizațiilor brute plătite de 572.221.224 lei, reprezintă 32% din totalul indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale și au înregistrat o scădere cu 10% față de aceeași perioadă a anului precedent;
- Clasa A8. Incendiu și calamități naturale, (pentru alte bunuri decât cele asigurabile în clasele A3 - A7) cu un volum al indemnizațiilor brute plătite de 81.396.909 lei, reprezintă 5% din totalul indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale și au înregistrat o scădere cu 21% față de aceeași perioadă a anului precedent.

Indemnizațiile brute plătite pentru celelalte clase reprezintă 6% din total plăți aferente asigurărilor generale, ceea ce în mărime absolută a însemnat un cuantum de 103.897.915 lei.

Figură 9 Dinamica structurii pe clase a indemnizațiilor brute plătite pentru categoria asigurărilor generale

Figură 10 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite AG (milioane lei)

Indemnizațiile brute, maturități și răscumpărări aferente asigurărilor de viață

Valoarea indemnizațiilor brute, maturităților și răscumpărărilor plătite aferente asigurărilor de viață s-a situat, în prima jumătate a anului 2016, la 324.641.407 lei, înregistrând o creștere cu 1% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Cumulat, sumele brute plătite (indemnizații, maturități și răscumpărări) de către 10 societăți de asigurări au reprezentat 98% din totalul sumelor brute plătite la nivelul segmentului de asigurări de viață.

Tabel 10 Societățile de asigurări cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite, maturități și răscumpărări pentru asigurările de viață

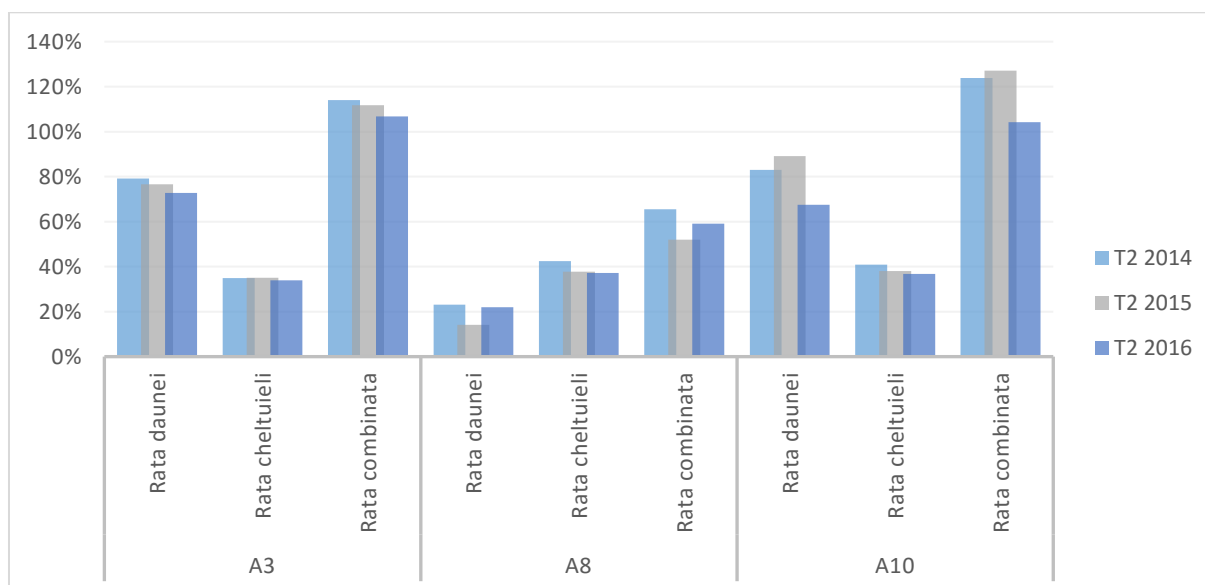
Nr. crt.	Societate	IBP, Maturități, Răscumpărări totale, Răscumpărări parțiale	Pondere în total
1	NN ASIGURARI DE VIATA SA	154.093.988	47,47%
2	BCR ASIGURARI DE VIATA VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	36.864.589	11,36%
TOTAL (1-2)		190.958.577	58,82%
3	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	35.011.828	10,78%
4	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	34.377.602	10,59%
5	GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	19.098.168	5,88%
6	SIGNAL IDUNA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	10.050.485	3,10%
7	GRAWE ROMANIA ASIGURARE S.A.	10.045.966	3,09%
8	GROUPAMA ASIGURARI S.A.	6.197.359	1,91%
9	BRD ASIGURARI DE VIATA S.A.	5.831.421	1,80%
10	AXA LIFE INSURANCE S.A.	5.733.351	1,77%
TOTAL (1-10)		317.304.757	97,74%
	Alte societăți	7.336.650	2,26%
TOTAL		324.641.407	100%

În 2016, cele mai mari ponderi în indemnizațiile brute plătite, în sumă totală de 324.641.407 lei, au fost deținute de următoarele clase de asigurare:

- Clasa C1. Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare, reprezintă 49% din total plăți efectuate și sunt în valoare de 159.087.196 lei;
- Clasa C3. Asigurări de viață și anuități, legate de fonduri de investiții, reprezintă 47% din total plăți efectuate și sunt în valoare de 151.562.463 lei;
- Plățile pentru celelalte clase au fost în cuantum de 13.991.748 lei și au reprezentat 4% din total plăți aferente asigurărilor de viață.

I.3. Rata daunei și a cheltuielilor

Figură 11 Evoluția trimestrială a ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale în perioada 2014 – 2016

În cazul asigurărilor CASCO și RCA+CMR rata daunei combinate este pentru prima dată aproape de 100%. Cu toate acestea este posibil ca această situație să fie intermediară având în vedere că un factor important al ratei daunei este variația rezervelor tehnice pentru daune întâmplare dar încă neavizate care se estimează în general anual. În consecință impactul acestei variații nu este inclus în

întregime în analizele la trimestru în funcție de politicile de constituire a rezervelor tehnice aferente fiecărei societăți de asigurare.

Pentru a analiza mai atent rata daunei am cuprins în tabelul de mai jos ratele trimestriale calculate pe date cumulate.

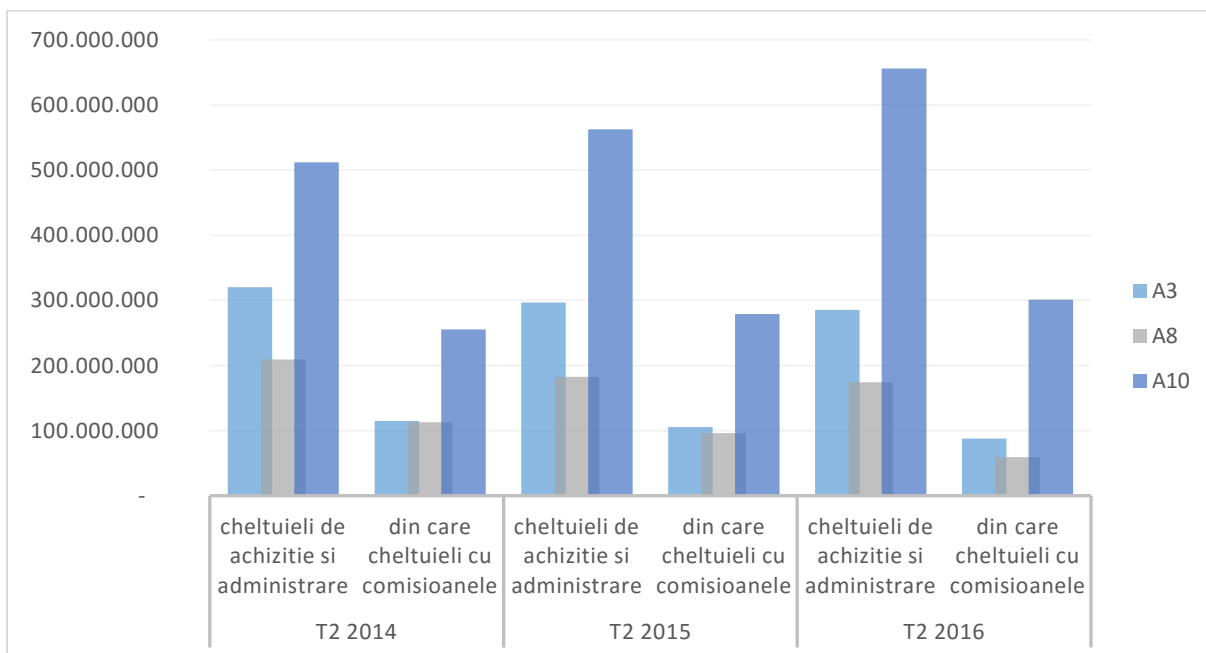
Tabel 11 Evoluția trimestrială a ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale

Perioada	Clasa A3			Clasa A8			Clasa A10		
	Rata daunei	Rata cheltuielilor de achiziție și administrare	Rata daunei combinată	Rata daunei	Rata cheltuielilor de achiziție și administrare	Rata daunei combinată	Rata daunei	Rata cheltuielilor de achiziție și administrare	Rata daunei combinată
T2 2014	79,22%	34,86%	114,08%	23,05%	42,41%	65,46%	82,98%	40,86%	123,83%
T2 2015	76,59%	35,12%	111,72%	14,15%	37,82%	51,97%	89,08%	38,00%	127,08%
T2 2016	72,81%	33,94%	106,75%	21,97%	37,17%	59,13%	67,53%	36,74%	104,26%

Tabel 12 Evoluția trimestrială a valorii cheltuielilor de achiziție și administrare, precum și a cheltuielilor cu comisioanele perioada 2014 - 2016

Perioada	Indicator	clasa A3	clasa A8	clasa A10
T2 2014	cheltuieli de achiziție și administrare	320.362.468	209.185.653	511.769.852
	din care cheltuieli cu comisioanele	114.835.820	112.614.304	255.448.112
T2 2015	cheltuieli de achiziție și administrare	296.663.235	182.506.059	562.844.675
	din care cheltuieli cu comisioanele	105.672.833	96.086.287	279.093.366
T2 2016	cheltuieli de achiziție și administrare	285.227.234	174.158.766	655.979.821
	din care cheltuieli cu comisioanele	87.949.214	59.094.660	301.294.453

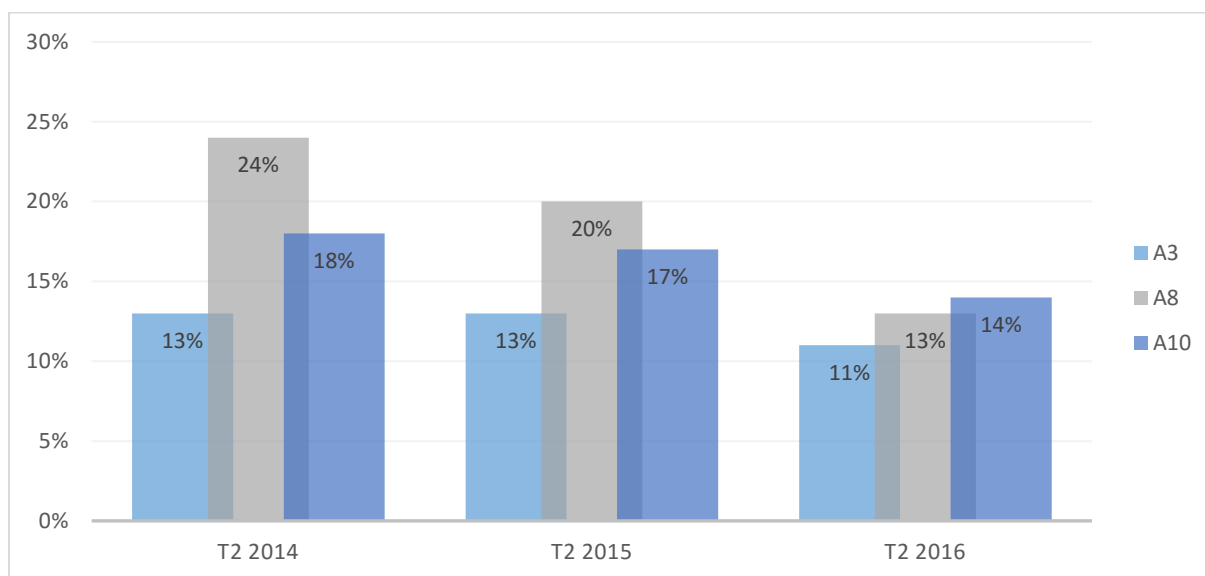
Figură 12 Evoluția trimestrială a valorii cheltuielilor de achiziție și administrare, precum și a cheltuielilor cu comisioanele perioada 2014 – 2016

Tabel 13 Evoluția ponderii cheltuielilor cu comisioanele în prime brute subscrise, în perioada 2014 - 2016

Perioada	clasa A3	clasa A8	clasa A10
T2 2014	13%	24%	18%
T2 2015	13%	20%	17%
T2 2016	11%	13%	14%

Figură 13 Evoluția ponderii cheltuielilor cu comisioanele în prime brute subscrise (%)

Se observă că ponderea cheltuielilor cu comisioanele în primele brute subscrise a scăzut ca urmare a eforturilor societăților de asigurare de a reduce rata daunei combinate și deci a îmbunătăți indicatorii de profitabilitate și stabilitate financiară.

Media la nivel de piață pe toate clasele de asigurări generale semnificative a scăzut de la 17% în prima jumătate a anului 2015 la 13% în prima jumătate a anului 2016.

I.4. Rezerve tehnice

La data de 30.06.2016, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute pentru activitatea de asigurări generale și de viață în valoare de totală de 14.427.636.049 lei, în creștere față de sfârșitul trimestrului 1 2016 (14.056.697.293 lei) și față de 31 decembrie 2015 (13.656.546.791).

Rezervele tehnice brute constituite pentru asigurările generale au înregistrat un volum de 8.418.853.234 lei (31.03.2016: 8.185.008.237 lei), deținând astfel o pondere de 58%, din total.

Pentru asigurări de viață, societățile au constituit rezerve în valoare de 6.008.782.815 lei (31.03.2016: 5.871.689.056 lei), nivel aferent unei ponderi de 42%, din total.

Rezerve tehnice constituite pentru asigurări generale

Pentru activitatea de asigurări generale, la data de 30.06.2016, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute în valoare de 8.418.853.234 lei.

Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor generale, clasele semnificative ca pondere în total, la data de 30.06.2016, a fost următoarea:

- rezerve de prime, în valoare brută de 3.393.087.182 lei, reprezenta 40% din valoarea totală a rezervelor tehnice brute aferente asigurărilor generale;

- rezervele de daune avizate în valoare de 3.346.762.320 lei, reprezentau 40% din valoarea totală a rezervelor tehnice brute aferente asigurărilor generale;
- rezervele de daune neavizate brute, în valoare de 1.358.147.315 lei, reprezentau 16% din valoarea totală a rezervelor tehnice brute aferente asigurărilor generale.

Tabel 14 Structura rezervelor tehnice brute pentru asigurărilor generale la 30.06.2016 comparativ cu 31.03.2016

	30.06.2016	Pondere în total	A10	A3	A8	Pondere clase semnificative
	lei	(%)	lei	Lei	lei	(%)
Rezerva de prime	3.393.087.182	40,30%	1.606.731.858	867.139.781	456.632.577	86,37%
Rezerva de daune avizate	3.346.762.320	39,75%	2.046.870.414	386.093.123	288.114.411	81,30%
Rezerva de daune neavizate	1.358.147.315	16,13%	1.096.707.437	109.658.448	43.803.368	92,05%
Alte rezerve tehnice	320.856.417	3,81%	44.769.774	96.325.511	128.826.786	84,13%
Total rezerve	8.418.853.234	100,00%	4.795.079.483	1.459.216.863	917.377.142	85,19%

	31.03.2016	Pondere în total	A10	A3	A8	Pondere clase semnificative
	lei	(%)	lei	lei	lei	(%)
Rezerva de prime	3.333.765.524	40,73%	1.508.080.972	858.916.444	476.302.312	85,29%
Rezerva de daune avizate	3.152.601.933	38,52%	2.000.470.267	365.904.555	280.680.503	83,96%
Rezerva de daune neavizate	1.377.243.791	16,83%	1.113.155.667	112.034.230	48.904.634	92,51%
Alte rezerve tehnice	321.396.989	3,93%	44.539.325	95.328.958	128.542.876	83,51%
Total rezerve	8.185.008.237	100%	4.666.246.231	1.432.184.087	934.430.325	85,92%

Rezerve tehnice constituite pentru asigurări de viață

Pentru activitatea de asigurări de viață, la data de 30.06.2016, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute în valoare de 6.008.782.815 lei.

Dintre acestea, rezervele aferente clasei C3 Asigurări de viață și anuități, legate de fonduri de investiții și cele aferente clasei C1 Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare reprezintă împreună aproximativ 99% din total.

Creșterea valorii rezervelor tehnice în asigurările de viață este atât efectul subscrierii de noi riscuri cât și al fluctuației valorii calculate a rezervelor ca urmare a modificării parametrilor incluși în baza tehnică (ex. randamentul fără risc utilizat pentru calculul valorii prezente a fluxurilor viitoare de încasări și plăți, rata bonusurilor anuale incluse în suma asigurată etc.).

Spre deosebire de asigurările generale unde polițele de asigurare au în general durata de 1 an sau mai puțin (rezervele constituite urmând să fie eliberate fie la momentul plății daunei fie la finalul contractului), contractele de asigurare de viață au orizont îndelungat de timp ceea face ca rezervele să fie păstrate pe perioade lungi de timp și să se acumuleze gradual.

Din cele două tabele de mai jos se observă această particularitate a activității de asigurări de viață în contextul actual de evoluție a pieței de asigurări din România, respectiv faptul că cea mai mare parte a creșterii rezervelor tehnice brute a fost determinată de creșterea valorii rezervei matematice.

Tabel 15 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 30.06.2016

	30.06.2016 (lei)	Pondere în total (%)
Rezerva de prime	400.216.440	6,66%
Rezerva de matematică	5.351.046.619	89,05%
Rezerva de beneficii și risturnuri	120.840.453	2,01%
Alte rezerve tehnice	136.679.303	2,27%
Total rezerve tehnice aferente asigurărilor de viață	6.008.782.815	100%

Tabel 16 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 31.03.2016

	31.03.2016 (lei)	Pondere în total (%)
Rezerva de prime	384.588.912	6,55%
Rezerva de matematică	5.231.091.725	89,09%
Rezerva de beneficii și risturnuri	120.947.110	2,06%
Alte rezerve tehnice	135.061.309	2,30%
Total rezerve tehnice aferente asigurărilor de viață	5.871.689.056	100%

I.5. Lichiditatea societăților de asigurare

Coeficientul de lichiditate se determină ca raportul dintre activele lichide prevăzute de norme și obligațiile pe termen scurt ale asigurătorilor față de asigurați și, potrivit cerințelor de prudențialitate, trebuie să fie supraunitar.

La 30 iunie 2016, coeficientul de lichiditate pentru fiecare dintre categoriile de asigurări, precum și elementele care contribuie la formarea acestuia au înregistrat următoarele mărimi:

Tabel 17 Coeficientul de lichiditate pe fiecare dintre categoriile de asigurări la 30 iunie 2016

	Titluri de stat (mil. lei)	Obligațiuni municipale (mil. lei)	Valori mobiliare tranzacționate (mil. lei)	Depozite (mil. lei)	Cont curent și Casierie (mil. lei)	Obligații pe termen scurt (mil. lei)	Coeficient de lichiditate
AG	4.250	47	269	561	257	2.676	2,01
AV	2.592	62	1.177	305	65	838	5,01

Tabel 18 Coeficientul de lichiditate pe fiecare dintre categoriile de asigurări la 31 martie 2016

	Titluri de stat (mil. lei)	Obligațiuni municipale (mil. lei)	Valori mobiliare tranzacționate (mil. lei)	Depozite (mil. lei)	Cont curent și Casierie (mil. lei)	Obligații pe termen scurt (mil. lei)	Coeficient de lichiditate
AG	4.089	47	234	539	214	2.504	2,05
AV	3.287	64	1.244	346	60	908	5,51

I.6. Reasigurarea

Pentru categoria asigurărilor generale

Aproximativ 32% din primele brute subscrise în trimestrul II al anului 2016 pe segmentul asigurărilor generale au fost cedate în reasigurare. Nivelul fiind cel mai ridicat din ultimii 5 ani și totodată în creștere comparativ cu aceeași perioadă a anului 2015 când se ridica doar la aproximativ 30%.

Tabel 19 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AG

Perioada	PBS (lei)	Prime nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare (%)
T2 2012	3.276.699.872	2.410.553.515	73,57%	26,43%
T2 2013	3.398.263.073	2.462.237.320	72,46%	27,54%
T2 2014	3.194.551.731	2.204.727.342	69,02%	30,98%
T2 2015	3.482.862.241	2.449.573.030	70,33%	29,67%
T2 2016	3.880.736.717	2.647.720.221	68,23%	31,77%

Raportat la indemnizațiile brute plătite în trimestrul II al anului 2016 circa 29% a reprezentat efortul financiar al societăților de asigurare, restul de reprezentând sume recuperate de la reasigurători.

Tabel 20 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AG

Perioada	IBP (lei)	IBP nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare
T2 2012	2.189.929.805	1.873.046.281	85,53%	14,47%
T2 2013	2.136.297.297	1.672.716.475	78,30%	21,70%
T2 2014	2.108.204.951	1.392.205.216	66,04%	33,96%
T2 2015	2.018.623.367	1.463.584.699	72,50%	27,50%
T2 2016	1.802.039.896	1.274.152.886	70,71%	29,29%

Din rezervele tehnice brute existente la finele trimestrului II al anului 2016 circa 32% erau aferente cedărilor în reasigurare.

Tabel 21 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AG

Perioada	Rezerve tehnice brute (lei)	Rezerve tehnice nete de reasigurare (%)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare
T2 2012	7.213.464.164	4.964.756.098	68,83%	31,17%
T2 2013	7.252.364.069	5.048.761.958	69,62%	30,38%
T2 2014	7.317.730.673	5.376.035.287	73,47%	26,53%
T2 2015	8.023.667.251	5.643.986.433	70,34%	29,66%
T2 2016	8.418.853.234	5.697.441.299	67,67%	32,33%

În mod tradițional, există diferențe importante în ceea ce privește politica de reasigurare între activitățile de asigurări de viață și cele de asigurări generale.

Pentru o parte importantă de produse de asigurări generale (ex. asigurările de catastrofă, asigurările de răspundere civilă), ca parte a strategiei proprii de management a riscurilor, asigurătorii apelează frecvent la diferite forme de contracte de cedare în reasigurare astfel limitând dauna maximă suportată în cazul apariției unor evenimente asigurate cu impact financiar semnificativ.

Pentru categoria asigurărilor de viață

În cazul asigurărilor de viață, în general societățile de asigurare preiau o parte mult mai mare din riscul subscris. Datorită faptului că primele de asigurare sunt în general anticipate iar despăgubirile în caz de producerea evenimentului asigurat fixate prin contract pentru fiecare eveniment, deci mai predictibile societățile de asigurări de viață nu apelează la fel de frecvent la cedarea în reasigurare ca cele de asigurări generale.

În ultimii 5 ani gradul de cedare în reasigurare a fost de sub 4% din primele brute subscrise și de cel mult 2% din rezervele tehnice brute, fluctuațiile de la un an la altul nefiind semnificative.

Tabel 22 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AV

Perioada	Prime brute subscrise (lei)	Prime nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare
T2 2012	826.603.229	799.554.614	96,73%	3,27%
T2 2013	841.996.016	817.622.549	97,11%	2,89%
T2 2014	650.442.470	625.113.476	96,11%	3,89%
T2 2015	723.058.181	691.865.214	95,69%	4,31%
T2 2016	784.920.172	753.584.338	96,01%	3,99%

Tabel 23 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AV

Perioada	Prime brute subscrise (lei)	Prime nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare
T2 2012	66.469.168	58.098.990	87,41%	12,59%
T2 2013	60.535.040	55.015.264	90,88%	9,12%
T2 2014	62.186.999	54.325.851	87,36%	12,64%
T2 2015	74.171.976	63.500.456	85,61%	14,39%
T2 2016	74.940.917	66.778.771	89,11%	10,89%

Tabel 24 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AV

Perioada	Rezerve tehnice brute (lei)	Rezerve tehnice nete de reasigurare (%)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare
T2 2012	4.884.878.151	4.800.894.251	98,28%	1,72%
T2 2013	5.501.140.136	5.406.864.069	98,29%	1,71%
T2 2014	5.180.486.244	5.108.598.696	98,61%	1,39%
T2 2015	5.555.499.930	5.517.905.191	99,32%	0,68%
T2 2016	6.008.782.815	5.976.140.847	99,46%	0,54%

1.7. Date statistice sub noul regim de solvabilitate

Intrarea în vigoare a Directivei Solvabilitate II începând cu 1 ianuarie 2016 a impus societăților de asigurări necesitatea alinierii la noi reguli și standarde.

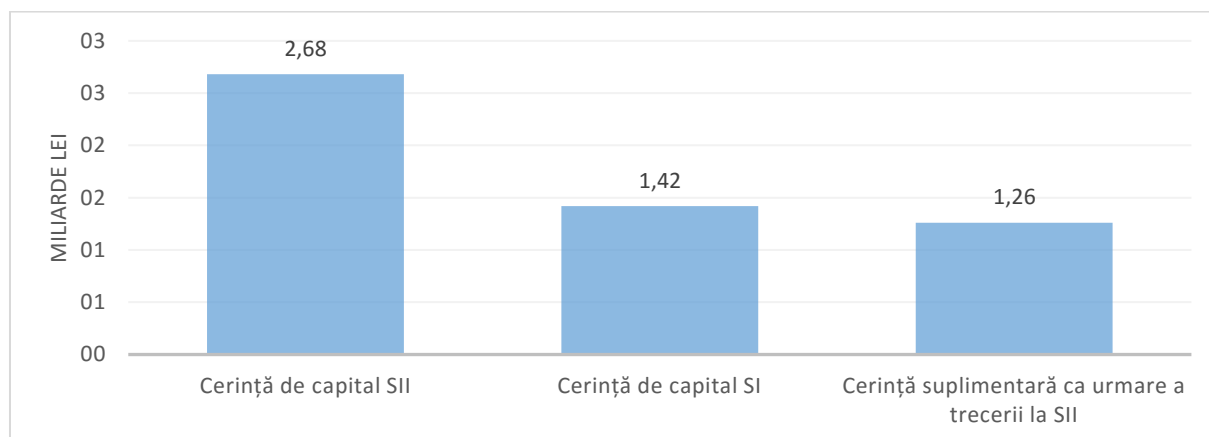
Directiva sporește protecția consumatorilor prin introducerea unor cerințe financiare prudențiale (Pilonul I) de natură să asigure garantarea efectuării plăților către deținătorii și/sau beneficiarii polițelor de asigurare.

Fiind un regim prudențial bazat pe riscuri, Solvabilitate II utilizează modele specifice de evaluare a activelor, obligațiilor și necesarului de capital pentru activitățile de asigurare.

Prin aplicarea acestora rezultă diferențe semnificative comparativ cu valorile calculate conform reglementărilor statutare (regimul Solvabilitate I), în special în ceea ce privește rezervele și cerințele financiare prudențiale (necesarul de capital).

Figură 14 Cerința suplimentară de capitalizare în urma trecerii la SII

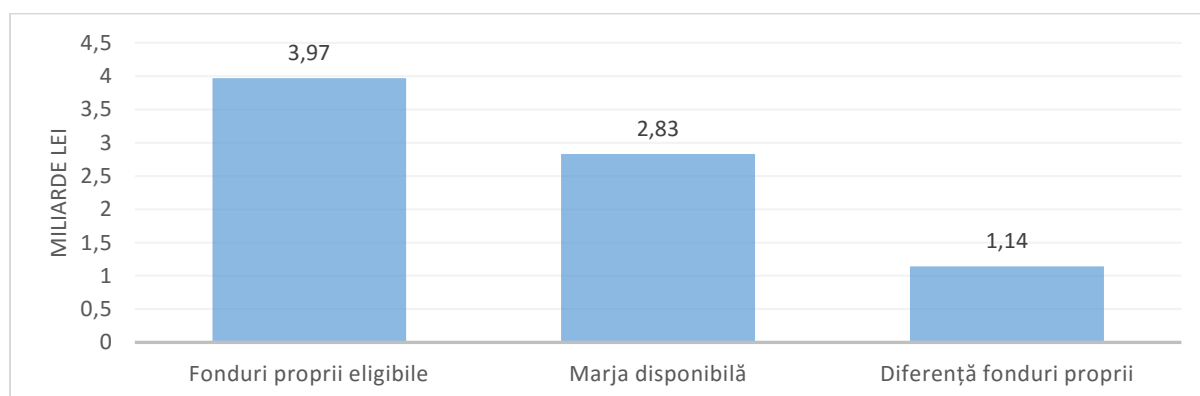
Conform Solvabilitate II cerințele de capital pentru societățile de asigurare sunt mai ridicate fiind bazate efectiv pe riscurile asumate de acestea (atât din perspectivă investițională cât și din cea a subscrierilor).

O analiză comparativă între cerințele de capital impuse de Solvabilitate II și Solvabilitate I indică pentru sectorul asigurărilor din România o cerință suplimentară de capitalizare în valoare de 1,26 miliarde lei la nivel de piață, ceea ce reprezintă aproximativ 16% din volumul primelor brute subscrise în anul 2015.

Cerința suplimentară de finanțare apărută o dată cu trecerea la regimul Solvabilitate II este acoperită parțial de surplusul de fonduri proprii rezultat în urma schimbării metodei de evaluare a activelor și rezervelor (mai ales în cazul asigurărilor de viață).

Astfel, la data de 1 ianuarie 2016 societățile dispuneau de fonduri proprii eligibile să acopere cerințele de capital în creștere cu 1,14 miliarde lei (circa 40%) față de marja de solvabilitate disponibilă la 31 decembrie 2015 conform regimului prudențial anterior.

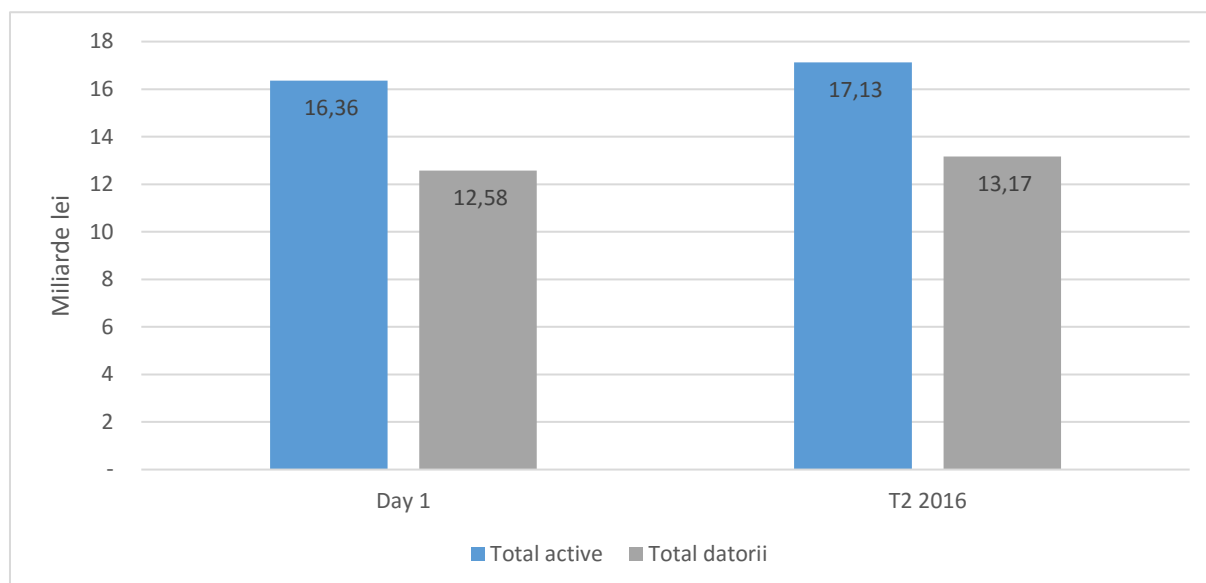
Figură 15 Capitalizare suplimentară rezultată din trecerea la Solvabilitate II

Pe parcursul trimestrului II 2016, atât valoarea activelor cât și cea a obligațiilor societăților de asigurare (măsurate conform principiilor regimului Solvabilitate II) au crescut marginal comparativ cu valorile înregistrate la Day 1.

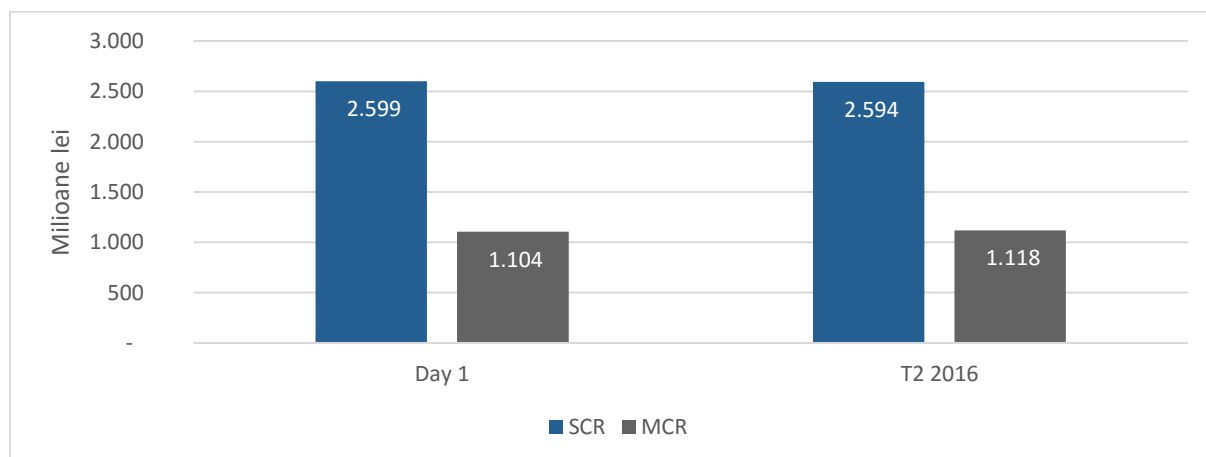
Astfel, activele totale ale societăților de asigurare au crescut cu 5% în trimestrul II 2016 comparativ cu valoarea consemnată la 1 ianuarie 2016.

Figură 16 Evoluția activelor și datoriilor totale ale societăților de asigurare

Excedentul activelor față de datorii era de 3,96 miliarde lei la 30.06.2016 în creștere față de 3,78 miliarde lei aferent datei de 1 ianuarie 2016.

Figură 17 Evoluția cerinței de capital de solvabilitate (SCR) și cerința de capital minim (MCR)

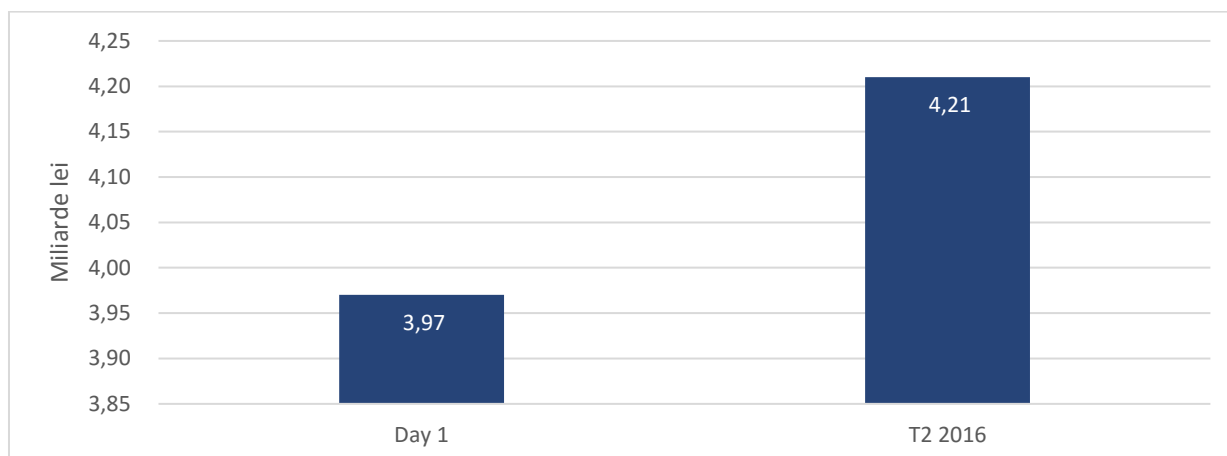
O analiză comparativă între situația consemnată la Day 1 și cea existentă la finalul trimestrului II al anului 2016 indică o scădere a cerinței de capital de solvabilitate (SCR) cu 5 milioane lei.

Acest indicator are o semnificație echivalentă cu maximumul dintre fondul de siguranță și marja minimă de solvabilitate care se calculează în regimul Solvabilitate I.

Referitor la cerința de capital minim, care înlocuiește odată cu intrarea în vigoare a regimului Solvabilitate II fondul de siguranță, se constată o creștere cu 1% la 30.06.2016 comparativ cu Day 1.

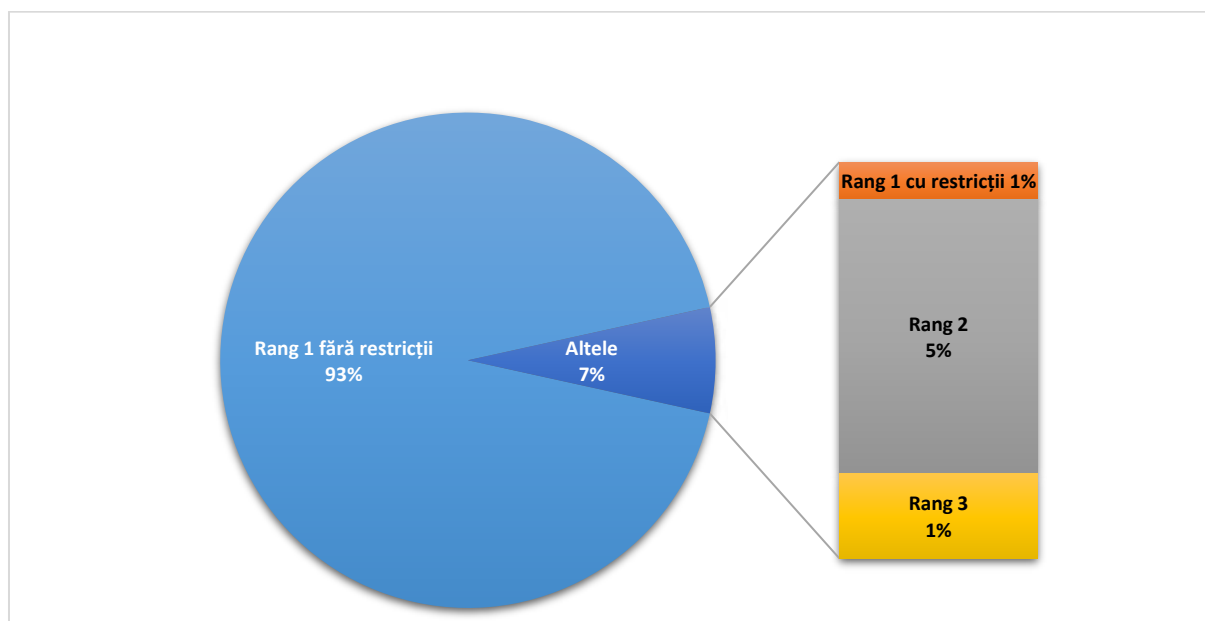
Fondurile proprii eligibile să acopere cerința de capital de solvabilitate se află la finalul trimestrului II 2016 la o valoare de 4,21 miliarde lei în creștere cu 6%, comparativ cu Day 1.

Figură 18 Evoluția fondurilor proprii eligibile să acopere cerința de capital de solvabilitate

Valoarea agregată a fondurilor proprii eligibile să acopere SCR este formată prin însumarea fondurilor proprii ale societăților, clasificate pe cele 3 ranguri definite de regimul Solvabilitate 2 în funcție de criteriile de calitate.

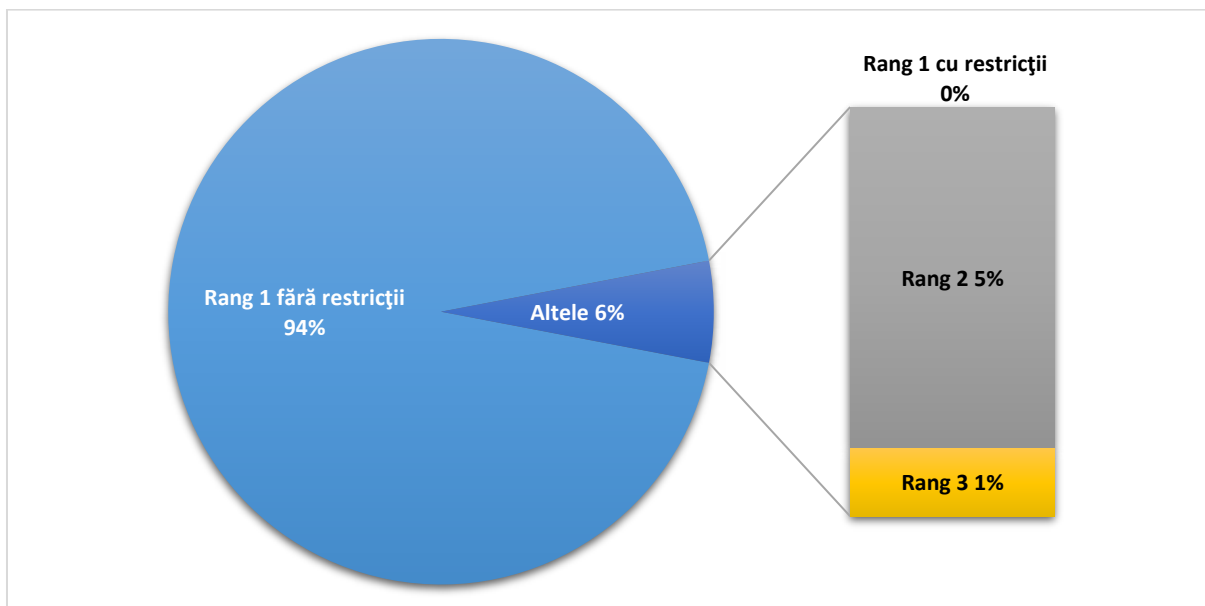
Figură 19 Structura fondurilor proprii eligibile pentru a acoperi SCR (D1)

În data de 1 ianuarie 2016 (prima zi de aplicabilitate a regimului de Solvabilitate II), fondurile proprii eligibile erau în valoare de 3,97 mld. lei la nivelul pieței de asigurări, fiind compuse în principal din elemente de rang 1 fără restricții (93,11%) și elemente de rang 2 (4,77%).

La sfârșitul trimestrului II 2016, fondurile proprii eligibile au ajuns la valoarea de 4,21 miliarde lei iar în ceea ce privește elementele componente, elementele de rang 1 fără restricții au ponderea cea mai mare (94%).

Figură 20 Structura fondurilor proprii eligibile pentru a acoperi SCR (30.06.2016)

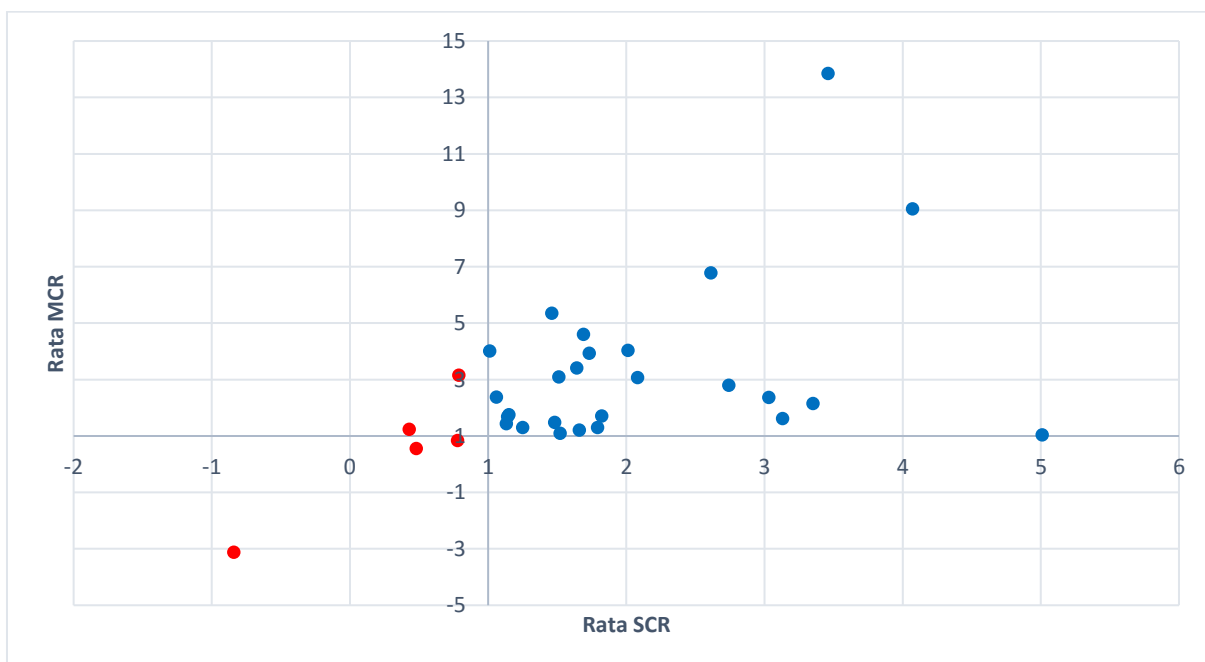

Ponderea semnificativă a elementelor de rang 1 în total fonduri proprii eligibile indică faptul că, la nivel de piață, capitalul deținut de societățile de asigurare din România este de o foarte bună calitate (preponderent capital propriu).

Ratele SCR și MCR reprezintă raportul dintre fondurile proprii eligibile să acopere cerințele de capital și valoarea efectivă a acestora.

La sfârșitul trimestrului II 2016, trei societăți de asigurări nu îndeplineau cerințele necesarului de capital (SCR) și nici cerințele minime de capital (MCR) capital, iar doua societăți nu îndeplineau doar cerințele necesarului de capital (SCR).

Figură 21 Distribuția societăților de asigurare în funcție de rata SCR/MCR la 30 iunie 2016

Se poate observa că pentru majoritatea companiilor valoarea fondurilor proprii eligibile a crescut marginal pe parcursul trimestrului II 2016.

De asemenea, se observă că la 30 iunie 2016 pentru majoritatea companiilor nivelul fondurilor proprii eligibile era pozitiv iar rata SCR era supraunitară.

I.8. Evoluția pieței de asigurări de răspundere civilă auto RCA

La începutul anului 2015 pe piața asigurărilor își desfășurau activitatea următorii asigurători autorizați de ASF pentru activități RCA: ABC Asigurări, Allianz-Tiriac Asigurări, Asigurarea Românească - Asirom Vienna Insurance Group, Asigurare Reasigurare Astra, Societatea de Asigurare - Reasigurare City Insurance, Carpatica, Euroins România Asigurare – Reasigurare, Generali Romania Asigurare Reasigurare, Groupama Asigurări, Omnisig Vienna Insurance Group și Uniqa.

La începutul anului 2016 au rămas nouă jucători pe această piață întrucât ABC Asigurări a solicitat retragerea autorizației în cursul anului iar societatea Asigurare Reasigurare Astra, unul dintre cei mai importanți jucători, a intrat în faliment.

În cazul ASTRA, ca urmare a lipsei sprijinului financiar din partea acționarilor și imposibilității atragerii unui investitor, a fost declanșată procedura falimentului la sfârșitul lunii august 2015, în condițiile în care societatea era deja în administrare specială încă din februarie 2014; prin declanșarea falimentului ASTRA și-a pierdut dreptul de a mai subscrie noi polițe de asigurare, inclusiv polițe RCA.

În cursul anului 2016 în urma evaluărilor efectuate de A.S.F s-a stabilit faptul că este adecvat ca Societatea „Carpatica Asig” S.A. să fie lichidată prin procedura obișnuită de insolvență și s-a hotărât închiderea procedurii de redresare financiară pe bază de plan de redresare, respectiv constatarea stării de insolvență, declanșarea procedurii de faliment și retragerea autorizației de funcționare a Societății „Carpatica Asig” S.A. (decizia nr.1498/27.07.2016).

Ca urmare a deprecierei semnificative a indicatorilor financiari, în prezent mai sunt alți 2 *jucători importanți pe piața RCA* (împreună reprezentând în al doilea trimestru al anului 2016 *aproximativ 30% din piața RCA*) pentru care ASF a luat *diferite măsuri prudentiale*.

În concluzie, piața RCA a fost supusă unor șocuri semnificative în anii 2015-2016 cu jucători importanți aflați fie în insolvență fie în dificultate financiară.

Trebuie menționat faptul că dincolo de scăderea continuă a numărului de asigurători de pe piața RCA, în anul 2016 s-a resimțit o creștere a interesului unor noi societăți pentru acest segment de asigurare, aspect susținut și de intenția fermă a unui nou asigurător de a intra pe piața RCA (Grawe România a notificat de la începutul anului 2016 intenția de a intra pe piața RCA, grupul ERGO, unul din cei mai importanți jucători la nivel European, a achiziționat recent pachetul de acțiuni al societății Credit Europe Asigurari - Reasigurari S.A., prin intermediul căreia urmează să își intensifice prezența pe piața asigurărilor generale din România, inclusiv pe segmentul RCA).

Cota de piață

Ulterior falimentului Astra (ieșirii din piață a unui competitor din top 3), s-a observat că redistribuirea pieței s-a realizat între un grup restrâns de societăți, respectiv Asirom, Carpatica, Euroins și City, remarcându-se creșterea fulminantă a Asirom până la nivelul de aprox. 26% din piața RCA (Asirom și-a dublat practic cota de piață în primele 6 luni ale anului 2016).

Tabel 25 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru RCA în primul semestru 2016

Nr. Crt.	Societate	PBS (lei)	Pondere (%)
1	ASIROM VIG	465.004.789	22,30
2	CARPATICA ASIG	424.054.342	20,33
3	EUROINS ROMANIA	383.754.320	18,40
4	CITY INSURANCE	245.833.336	11,79
5	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURĂRI	162.819.060	7,81
Total (1-5)		1.681.465.847	80,63
6	OMNIASIG VIG	131.050.613	6,28
7	GROUPAMA ASIGURĂRI	122.626.941	5,88
8	UNIQA ASIGURĂRI	93.373.658	4,48
9	GENERALI ROMANIA	56.984.478	2,73
TOTAL		2.085.501.537	100

De asemenea, se observă o **concentrare semnificativă către primii asigurători din top**, ajungându-se la situația în care **primii 4 asigurători** să cumuleze **peste 70% din portofoliul de RCA** din România.

În ceea ce privește istoricul competiției pe piața RCA și lupta pentru câștigarea unei cote de piață cât mai ridicate, o statistică pentru anii 2011-2015 ne indică faptul că în mod tradițional piața RCA din România a fost dominată de 3-4 asiguratori mari, în timp ce ponderile celorlalți jucători au fost mult mai reduse, sau chiar nesemnificative. Spre exemplu, la finele anului 2015 și în prima parte a anului 2016 societățile cu cea mai mare pondere în piața RCA erau Euroins, Carpatica și Asirom care dețineau împreună peste jumătate din piață (51,18% la 31.12.2015 și 61% la 30.06.2016).

Tabel 26 Evoluția cotelor de piață înregistrate pe RCA 2011-iunie 2016

		Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	30 iunie 2016
1	Euroins	12,8%	18,8%	19,5%	16,6%	22,0%	18,4%
2	Carpatica Asig	9,2%	12,7%	17,3%	18,0%	16,4%	20,3%
3	Asirom VIG	15,6%	10,8%	8,6%	9,4%	12,7%	22,3%
4	City Insurance	0,3%	2,3%	7,5%	10,7%	10,4%	11,8%
5	Omniasig VIG*)	20,4%	10,2%	7,9%	9,9%	10,2%	6,3%
6	ASTRA***)	20,3%	16,7%	15,1%	15,4%	8,7%	0,0%
7	Allianz Tiriac	8,0%	8,3%	8,7%	8,3%	8,2%	7,8%
8	Groupama	4,3%	9,3%	5,2%	4,3%	5,6%	5,9%
9	Uniqa	4,3%	7,1%	8,2%	5,5%	3,8%	4,5%
10	Generali**)	4,6%	3,6%	1,7%	1,7%	1,9%	2,7%
11	ABC	0,1%	0,1%	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%
	Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%

*) Pentru anii dinainte de fuziune au fost cumulate cifrele Omnisig cu BCR Asigurari Generale

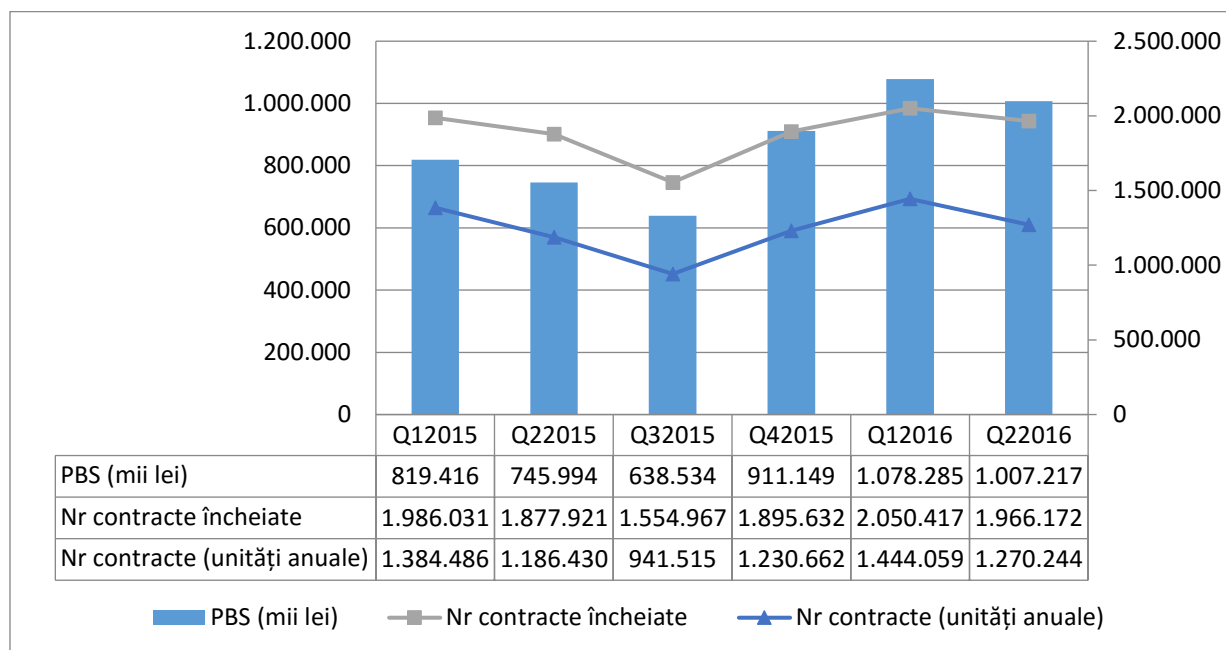
**) Pentru anii dinainte de fuziune au fost cumulate cifrele Generali cu Ardaf

***) Date la 30 iunie 2015 pentru anul 2015

Evoluția primelor

Segmentul RCA a fost unul dintre cele mai dinamice pe parcursul anului 2015, consemnând o creștere a primelor brute subscrise mult mai amplă față de media pieței. Astfel, suma totală a primelor de asigurare subscrise pentru RCA la finele anului 2015 a atins valoarea de 3.115 mii lei lei, comparativ cu 2014 înregistrându-se o creștere cu 16,6%. Această creștere a continuat și în **primul semestru al anului 2016**, înregistrându-se o **creștere a primelor brute subscrise cu 33,22%** față de aceeași perioadă din anul precedent.

Figură 22 Evoluția prime brute subscrise pentru RCA trimestrial 2015-2016

Trendul crescător al pieței RCA, privit atât din perspectiva numărului de contracte, cât și al primelor brute subscrise, a continuat și în **primul semestru al anului 2016**, înregistrându-se o **creștere cu 5,58% a numărului de contracte** (unități anuale) față de aceeași perioadă a anului 2015, cât și o creștere de 33,22% a volumului de prime brute subscrise. În trimestrul al doilea al anului 2016 ritmul a încetinit puțin având în vedere sezonabilitatea acestui tip de asigurare, cu toate acestea fiind peste nivelul trimestrului 2 al anului 2015.

Tabel 27 Pondere număr contracte încheiate în perioadă în total contracte în funcție de perioada contractată – trimestrial 2015-2016

	T1 2015	T2 2015	T3 2015	T4 2015	T1 2016	T2 2016
Pe perioada de 12 luni	44.32%	32.62%	29.64%	36.90%	46.24%	35,68%
Pe perioada de 6 luni	49.80%	59.87%	60.11%	54.63%	47.31%	56,56%
Pe perioada de 1 luna	5.88%	7.52%	10.25%	8.47%	6.46%	7,76%
Total	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100,00%

Creșterile de tarife RCA operate în ultimul an, coroborate cu necesitatea optimizării costurilor prin contractarea unor polițe cu durată de valabilitate mai mare, au determinat anumite schimbări în opțiunile consumatorilor, în al doilea trimestru al anului 2016 observându-se o creștere semnificativă a ponderii polițelor RCA emise pe o perioadă de 12 luni (35,68% din polițele încheiate în trimestru 2 2016 au fost pe perioada de 12 luni comparativ cu 32,62% pentru aceeași perioadă a anului trecut similar și pentru trimestru 1 2016 comparativ cu trimestrul 1 2015). Totuși, raportându-ne la practicile altor state europene, trebuie să remarcăm încă *ponderea mult prea mare a polițelor RCA pe perioada de 6 luni* (56,56% în trimestrul 2 2016 în scădere față de 59,87% în trimestrul 2 2015), aspect care se reflectă inclusiv într-un cost anualizat mai mare.

Tabel 28 Pondere număr contracte încheiate în perioadă în total contracte în funcție de contractant (persoană fizică sau persoană juridică) – trimestrial 2015-2016

	T1 2015	T2 2015	T3 2015	T4 2015	T1 2016	T2 2016
Persoane fizice	77.74%	79.45%	79.13%	78.99%	77.35%	79,64%
Persoane juridice	22.26%	20.55%	20.87%	21.01%	22.65%	20,36%
Total	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Diferențierea între categoriile de asigurați persoane fizice și juridice, din ce în ce mai resimțită în tarifele RCA, nu a condus în ultimul an la modificări semnificative ale structurii portofoliilor de clienți, astfel că la nivelul întregii piețe ponderea contractelor încheiate cu persoane fizice s-a menținut la un nivel constant, în jur de 78-79%.

Evoluția primei medii RCA

Pe ansamblul întregii piețe prima medie RCA anualizată a crescut cu circa 13,15% în 2015 atingând un maxim pentru ultimii 5 ani, atât în cazul persoanelor fizice cât și al persoanelor juridice. La această tendință a contribuit majorarea semnificativă a valorii daunei medii și a valorii totale a despăgubirilor brute plătite comparativ cu anul 2010. Acest trend de creștere a continuat ușor și în al doilea trimestru al anului 2016, având în vedere primele medii la nivel de piață.

Tabel 29 Evoluția primei medii RCA și a daunei medii trimestrial 2015-2016

Prima medie anualizată în lei la nivel de piață	T1 2015	T2 2015	T3 2015	T4 2015	T1 2016	T2 2016
Total piață	592	629	678	740	747	793
Persoane Fizice	411	439	476	502	477	520
Persoane Juridice	1,162	1,267	1,319	1,517	1,593	1.719
- Pentru contracte pe 12 luni	542	597	663	704	627	802
- Pentru contracte pe 6 luni	676	660	689	784	977	776
- Pentru contracte pe 1 lună	791	829	832	954	961	1.013

Pentru a ilustra modalitatea de calcul a primei medii este prezentat mai jos calculul detaliat pentru al doilea trimestru al anului 2016.

Tabel 30 Prima medie în al doilea trimestru al anului 2016

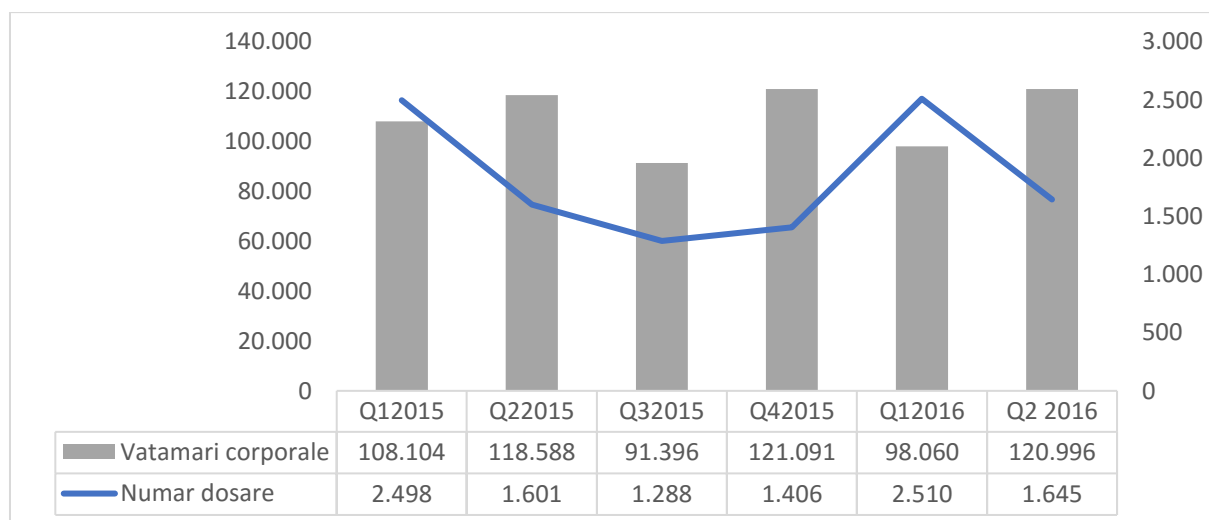
	Total	Persoane fizice	Persoane juridice
Număr contracte încheiate în perioada			
Total	1.966.172	1.565.882	400.290
Pe perioada de 12 luni	701.485	511.023	190.462
Pe perioada de 6 luni	1.112.085	917.661	194.424
Pe perioada de 1 lună	152.602	137.198	15.404
Prime subscrise RCA - lei din care:	1.007.216.583	510.501.232	496.715.351
Cu valabilitate pentru 12 luni	562.773.989	237.642.265	325.131.724
Cu valabilitate pentru 6 luni	431.558.862	262.242.547	169.316.315
Cu valabilitate pentru o lună	12.883.732	10.616.420	2.267.312
Prima medie RCA pentru contracte pe 12 luni (calculată ca raport între volumul primelor subscrise pentru contracte cu valabilitate 12 luni și număr contracte RCA cu valabilitate 12 luni) - lei	802	465	1.707
Prima medie anualizată RCA pentru contracte pe 6 luni (calculată ca raport între volumul primelor subscrise pentru contracte cu valabilitate 6 luni și număr contracte RCA cu valabilitate 6 luni înmulțit cu 2) - lei	776	572	1.742
Prima medie anualizată RCA pentru contracte pe 1 lună (calculată ca raport între volumul primelor subscrise pentru contracte cu valabilitate 1 lună și număr contracte RCA cu valabilitate 1 luna înmulțit cu 12) - lei	1.013	929	1.766
Unități anuale de expunere (număr contracte pe 12 luni+ număr contracte pe 6 luni împărțit la 2 + număr contracte pe 1 lună împărțit la 12)	1.270.244	981.287	288.958
Prima medie RCA anualizată - lei (PBS împărțit la unități anuale de expunere)	793	520	1.719

Evoluția daunelor

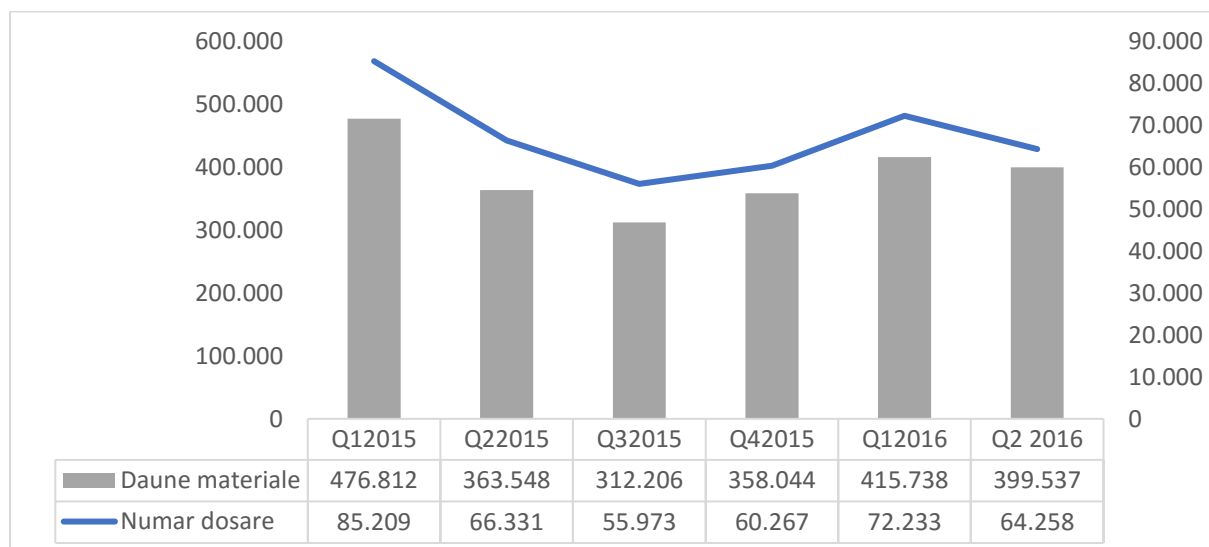
La nivelul întregii piețe, valoarea despăgubirilor plătite a crescut cu 2,95%, de la 1.893.894.056 lei la data de 31.12.2014 la 1.949.790.094 lei la data de 31.12.2015, în pofida faptului că numărul dosarelor de daună plătite a rămas relativ constant.

Dauna medie plătită per total piață a fost de aproximativ 7.101 lei în anul 2015, nivel aflat în creștere cu 2,90% față de perioada similară din 2014, când dauna medie plătită a fost de 6.901 lei.

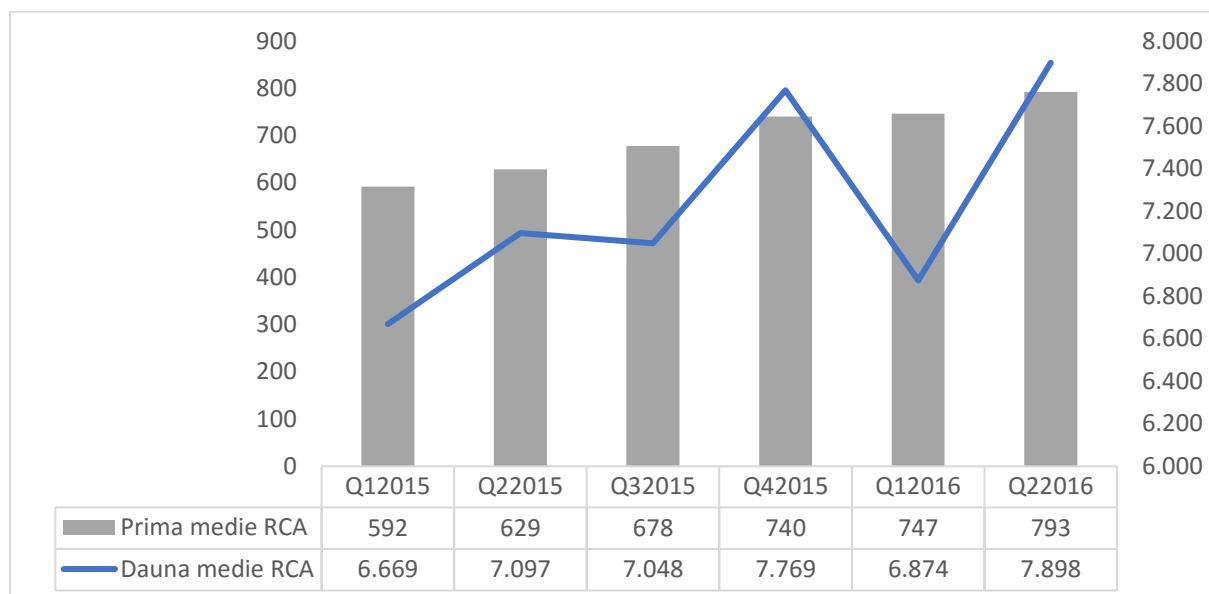
Figură 23 Evoluția despăgubirilor plătite în perioada 2015-2016 (trimestrial) pentru vătămări corporale (în mii lei) și numărul de dosare de daune plătite aferente

Figură 24 Evoluția despăgubirilor plătite în perioada 2015-2016 (trimestrial) pentru daune materiale (în mii lei) și numărul de dosare de daune plătite aferente

Figură 25 Evoluția primei medii și a daunei medii în perioada 2015-2016 – trimestrial

Dauna medie RCA plătită în al doilea trimestru al anului 2016 a crescut comparativ cu trimestrul 1 2016 atât pe daune materiale cât și pe vătămări corporale. În **al doilea trimestru al anului 2016**, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut **prima medie a înregistrat o creștere cu 26% iar dauna medie a înregistrat o creștere cu 11%.**

Tabel 31 Evoluția daunei medii la *persoane fizice* (PF) în perioada 2015-2016

Trim.		Persoane fizice		
		Vătămări corporale	Daune materiale	Total
T1 2015	Număr dosare daună plătite:	1.632	52.484	54.116
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	68.589.662	271.143.740	339.733.402
	Dauna medie	42.028	5.166	6.278
T2 2015	Număr dosare daună plătite:	1.009	39.323	40.332
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	65.989.681	194.198.539	260.188.220
	Dauna medie	65.401	4.939	6.451
T3 2015	Număr dosare daună plătite:	793	33.086	33.879
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	52.041.183	178.884.723	230.925.906
	Dauna medie	65.626	5.407	6.816
T4 2015	Număr dosare daună plătite:	837	35.778	36.615
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	69.954.986	182.708.411	252.663.397
	Dauna medie	83.578	5.107	6.901
T1 2016	Număr dosare daună plătite:	1.544	44.835	46.379
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	56.216.290	231.004.383	287.220.673
	Dauna medie	36.410	5.152	6.193
T2 2016	Număr dosare daună plătite:	1.039	39.716	40.755
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	80.944.568	217.575.777	298.520.345
	Dauna medie	77.906	5.478	7.325

Al doilea trimestru din anul 2016 a consemnat un vârf istoric al daunei medii plătite pentru persoane fizice, de 7.325 lei, după scăderea înregistrată în trimestrul I 2016. Dauna medie plătită a fost mai mare cu 18,3% față de trimestrul I 2016, respectiv cu 14% față de trimestrul II 2015. Această creștere a daunei medii plătite a fost determinată de *majorarea daunei medii pe dosarele de vătămări corporale* până la 77.906 lei, cu 114% peste nivelul din trimestrul I 2016. Pe segmentul dosarelor cu daune materiale, dauna medie a crescut la 5.478 lei, fiind mai mare cu 6,3% față de trimestrul I 2016.

Tabel 32 Evoluția daunei medii la *persoane juridice* (PJ) în perioada 2015-2016

Trim.		Persoane juridice		
		Vătămări corporale	Daune materiale	Total
T1 2015	Număr dosare daună plătite:	866	32.725	33.591
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	39.514.694	205.668.176	245.182.870
	Dauna medie	45.629	6.285	7.299
T2 2015	Număr dosare daună plătite:	592	27.008	27.600
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	52.598.756	169.349.729	221.948.485
	Dauna medie	88.849	6.270	8.042
T3 2015	Număr dosare daună plătite:	495	22.887	23.382
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	39.354.345	133.321.646	172.675.991
	Dauna medie	79.504	5.825	7.385
T4 2015	Număr dosare dauna plătite:	569	24.489	25.058
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	51.135.764	175.336.059	226.471.823
	Dauna medie	89.870	7.160	9.038
T1 2016	Număr dosare daună plătite:	966	27.398	28.364
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	41.843.743	184.733.647	226.577.390
	Dauna medie	43.317	6.743	7.988
T2 2016	Număr dosare daună plătite:	606	24.542	25.148
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	40.051.446	181.961.577	222.013.023
	Dauna medie	66.091	7.414	8.828

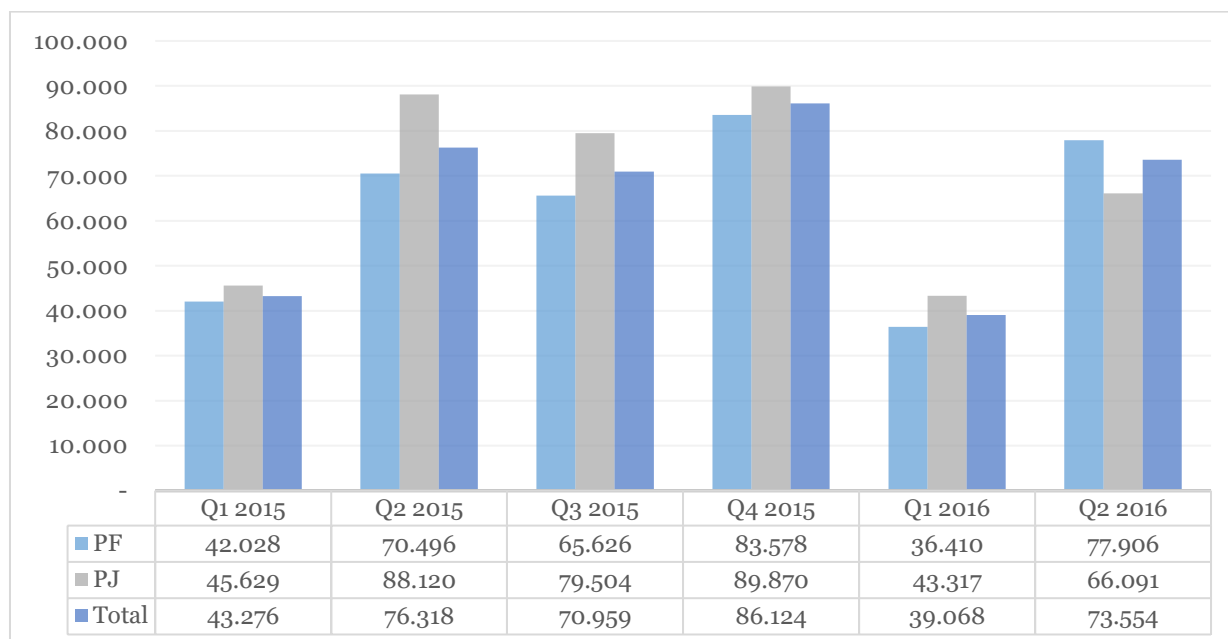
Dauna medie plătită în al doilea trimestru pentru segmentul persoane juridice a fost mai mare cu 10,5% față de trimestrul I 2016, respectiv cu 9,8% față de trimestrul II 2015. Această creștere a daunei medii plătite a fost determinată de majorarea daunei medii pe segmentul dosarelor cu daune materiale, dauna medie a crescut la 7.414 lei, fiind mai mare cu 10% față de trimestrul I 2016 și 18,2% față de trimestrul II 2015.

Statistica privind toate polițele RCA, atât pentru persoane fizice cât și juridice, arată creșteri ale daunei medii cu circa 15% în al doilea trimestru al 2016 față de primul trimestru al aceluiași an și cu aproximativ 11,3% față de aceeași perioadă a anului trecut.

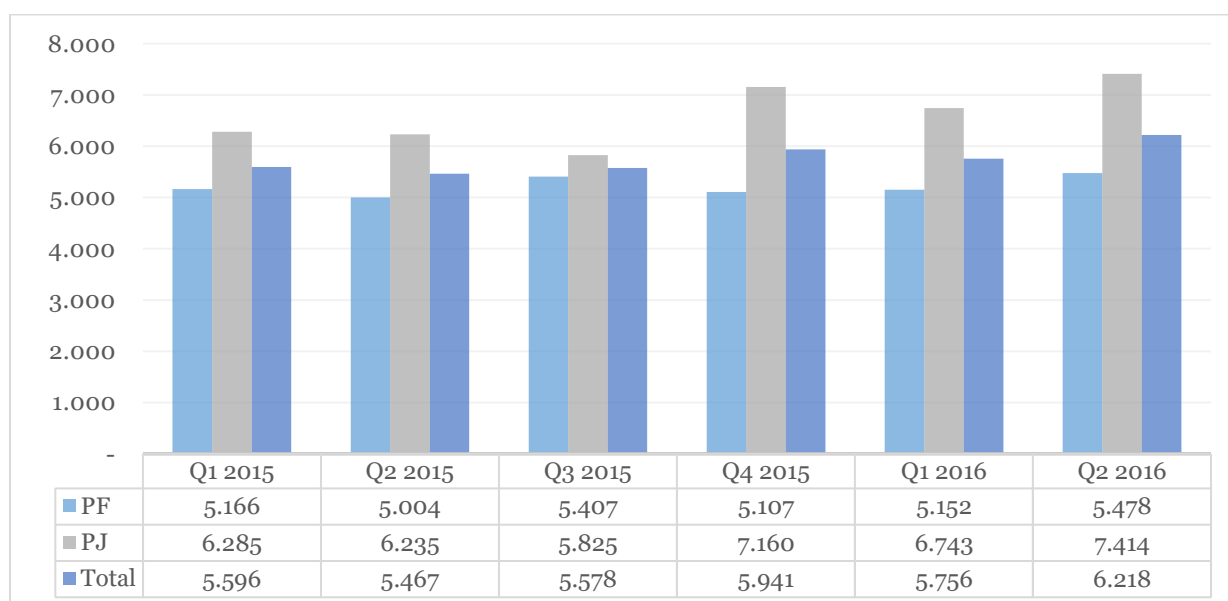
Tabel 33 Evoluția daunei medii în perioada 2015-2016

Trim.		Total		
		Vătămări corporale	Daune materiale	Total
T1 2015	Număr dosare daună plătite:	2.498	85.209	87.707
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	108.104.356	476.811.916	584.916.272
	Dauna medie	43.276	5.596	6.669
T2 2015	Număr dosare daună plătite:	1.601	66.331	67.932
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	118.588.437	363.548.268	482.136.705
	Dauna medie	74.071	5.481	7.097
T3 2015	Număr dosare daună plătite:	1.288	55.973	57.261
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	91.395.528	312.206.369	403.601.897
	Dauna medie	70.959	5.578	7.048
T4 2015	Număr dosare dauna plătite:	1.406	60.267	61.673
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	121.090.750	358.044.470	479.135.220
	Dauna medie	86.124	5.941	7.769
T1 2016	Număr dosare daună plătite:	2.510	72.233	74.743
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	98.060.033	415.738.030	513.798.063
	Dauna medie	39.068	5.756	6.874
T2 2016	Număr dosare daună plătite:	1.645	64.258	65.903
	Despăgubiri brute plătite: - lei -	120.996.014	399.537.354	520.533.368
	Dauna medie	73.554	6.218	7.898

Figură 26 Evoluția daunei medii plătite pentru RCA + vătămări corporale (lei)

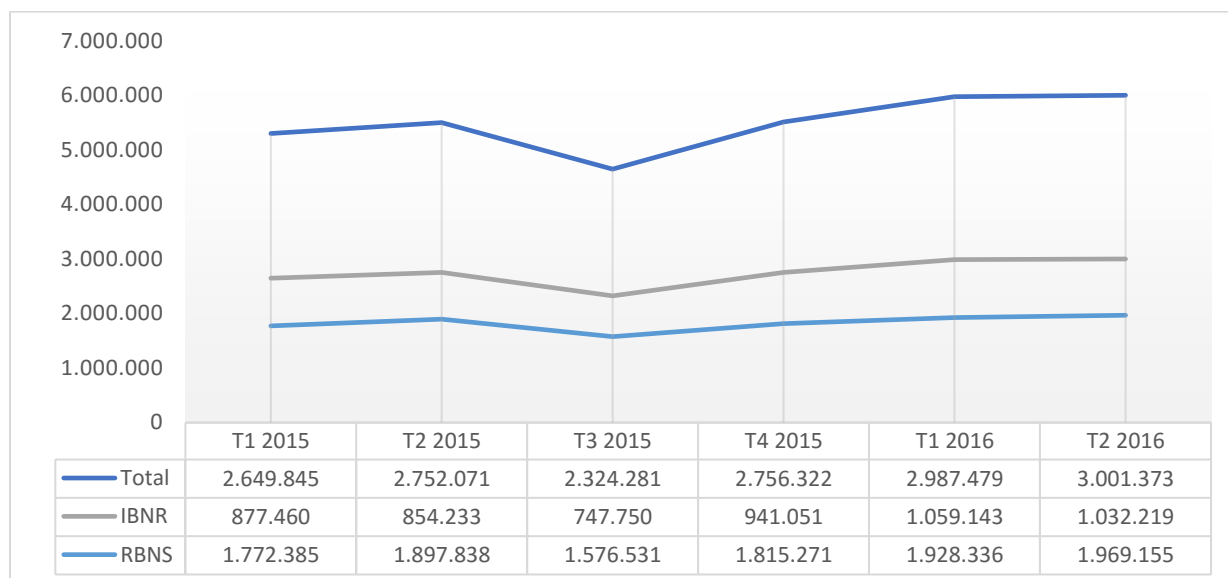

Figură 27 Evoluția daunei medii plătite pentru RCA + daune materiale (lei)

Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra cheltuielilor efective cu daunele trebuie avut în vedere și variația rezervelor tehnice constituite de către societăți pentru *daunele avizate și încă neplătite* (RBNS) precum și pentru *daunele întâmplare dar încă neavizate și deci neplătite* (IBNR).

Figură 28 Evoluția rezervelor tehnice trimestrial în perioada 2015-trimestrul 2 2016

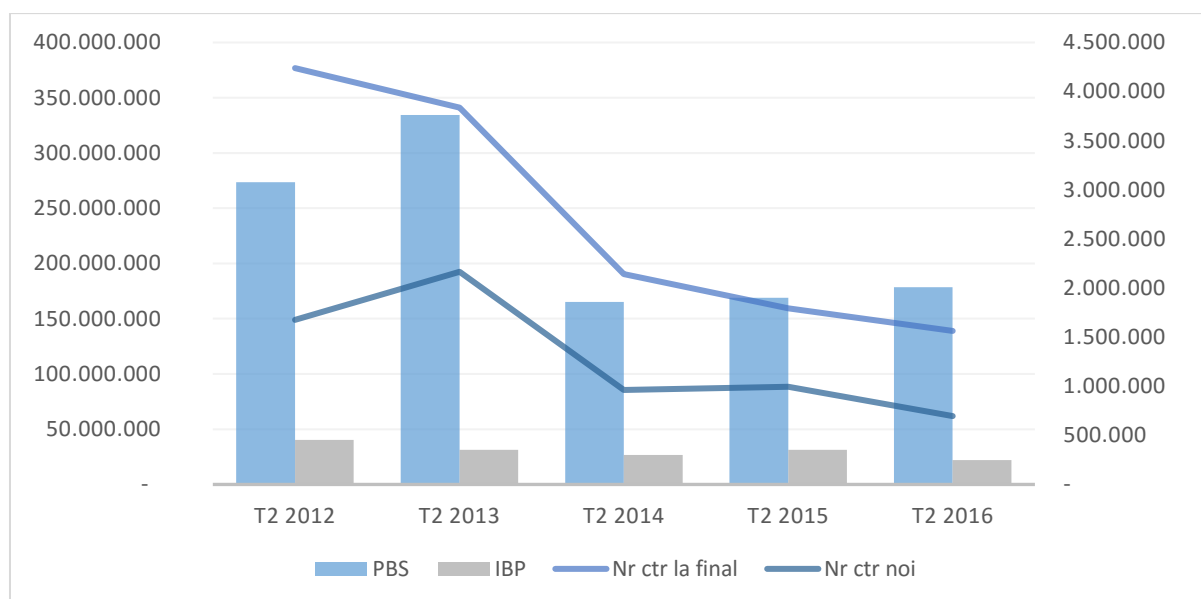
I.9. Asigurările de locuințe

Asigurările facultative de locuințe, în anul 2016 continuă trendul ușor ascendent din ultima perioadă, înregistrând o creștere a primelor brute subscrise cu 5% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Tabel 34 Dinamica numărului de contracte și a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările facultative de locuințe în perioada 2012 - 2016 (trimestrial)

Perioada	Număr contracte în vigoare (buc.)	Număr contracte încheiate în perioada raportare (buc.)	Prime brute subscrise (lei)	Indemnizații brute plătite (lei)
T2 2012	4.239.100	1.677.220	273.405.563	40.251.058
T2 2013	3.837.033	2.165.329	334.307.079	31.320.492
T2 2014	2.140.821	963.312	165.181.041	26.648.793
T2 2015	1.793.323	995.565	168.855.084	31.462.110
T2 2016	1.563.069	696.072	178.597.563	22.069.133

Figură 29 Evoluția numărului de contracte și a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările facultative de locuințe în perioada 2012 - 2016 (trimestrial)

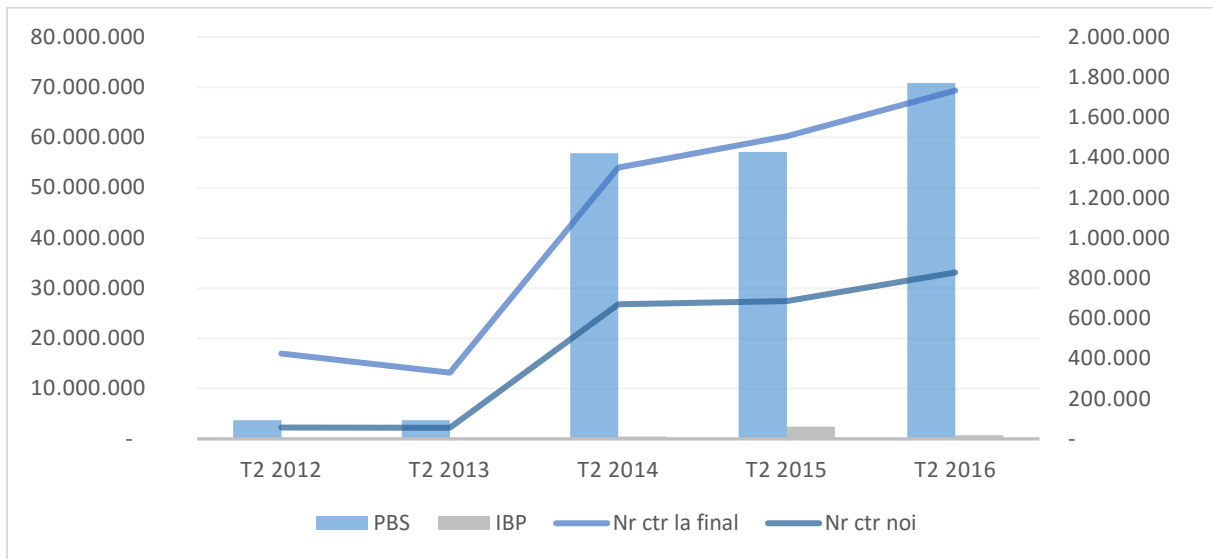
Asigurările obligatorii de locuințe sunt ilustrate de rezultatele activității Pool-ului de Asigurare Împotriva Dezastrelor PAID.

Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2015, numărul de contracte în vigoare la finalul perioadei au sporit cu 15%, iar primele brute subscrise au crescut cu 24%.

Tabel 35 Evoluția asigurărilor obligatorii de locuințe

Perioada	Număr de contracte în vigoare la sfârșitul perioadei de raportare (buc)	Număr de contracte noi, încheiate în perioada de raportare (buc)	Prime brute subscrise (lei)	Indemnizații brute plătite (lei)
T2 2012	423.935	56.353	3.694.585	121.820
T2 2013	329.410	55.237	3.704.344	57.961
T2 2014	1.350.110	670.085	56.872.072	482.851
T2 2015	1.506.117	685.300	57.135.159	2.422.732
T2 2016	1.733.327	827.962	70.812.149	751.028

Figură 30 Evoluția asigurărilor obligatorii de locuințe

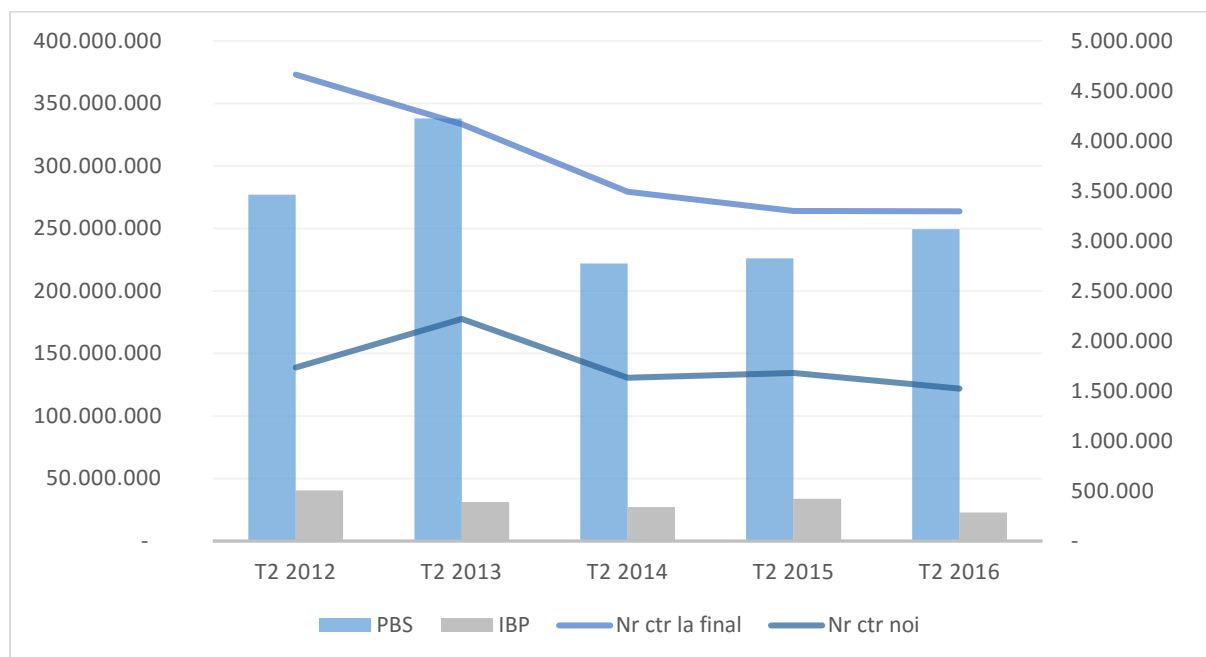

Pe ansamblul pieței asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative), în trimestrul II 2016 s-a consemnat o creștere a primelor brute subscrise de aproximativ 10% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Tabel 36 Evoluția asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative)

Perioada	Număr de contracte în vigoare la sfârșitul perioadei de raportare (buc)	Număr de contracte noi, încheiate în perioada de raportare (buc)	Prime brute subscrise (lei)	Indemnizații brute plătite (lei)
T2 2012	4.663.035	1.733.573	277.100.148	40.372.878
T2 2013	4.166.443	2.220.566	338.011.423	31.378.453
T2 2014	3.490.931	1.633.397	222.053.113	27.131.644
T2 2015	3.299.440	1.680.865	225.990.243	33.884.842
T2 2016	3.296.396	1.524.034	249.409.712	22.820.161

Figură 31 Evoluția asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative)

II. SUCURSALE

La 30 iunie 2016 activau pe piața asigurărilor 11 sucursale dintre care 8 au practicat activitate de asigurări generale („AG”) și 3 au practicat activitate de asigurări de viață („AV”).

Începând cu luna mai a anului 2016, ASF a aprobat ca să se modifice forma juridică a Metropolitan Life din societate de asigurare în sucursală.

II.1. Prime brute subscrise de către sucursale (AG și AV)

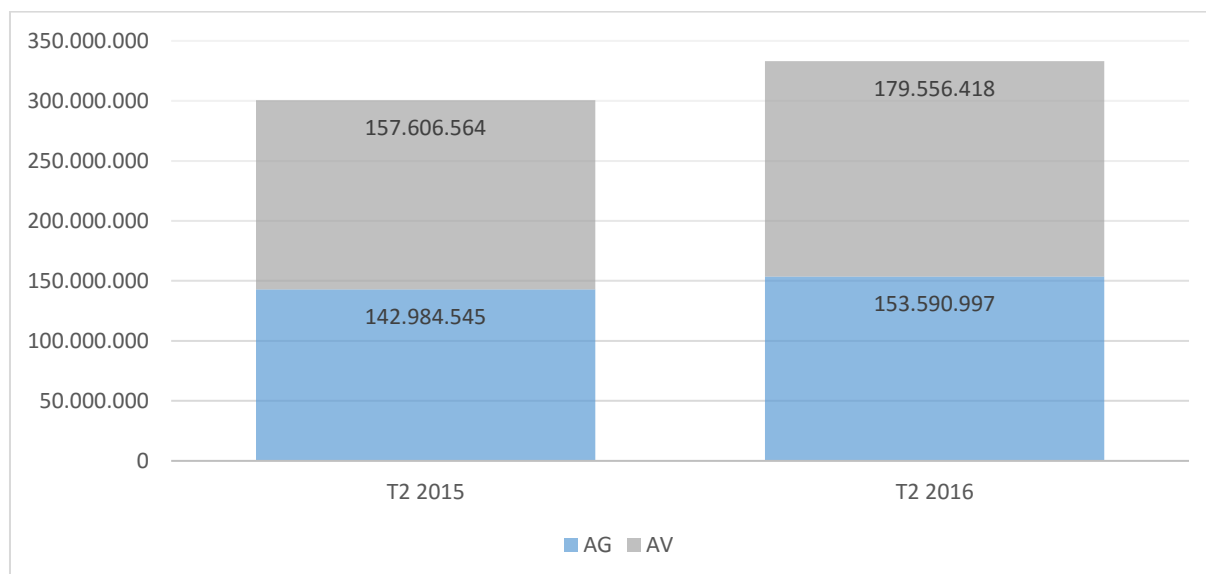
Sucursalele au cumulată în prima jumătate a anului 2016 prime brute subscrise în valoare de 333,1 milioane lei, în creștere cu 11% față de semestrul I 2015:

- primele brute subscrise (PBS) aferente asigurărilor generale (AG) sunt în sumă de 153,6 milioane lei, în creștere față de aceeași perioadă a anului precedent cu 7%;
- primele brute subscrise aferente asigurărilor de viață (AV) sunt în sumă de 179,6 milioane lei, în creștere față de perioada similară a anului anterior cu 14%.

Tabel 37 Repartizarea pe segmente de asigurare în perioada 2015 – 2016

	T2 2015	T2 2016
AG	142.984.545	153.590.997
AV	157.606.564	179.556.418
TOTAL	300.591.109	333.147.416
Pondere AG (%)	48%	46%
Pondere AV (%)	52%	54%

Figură 32 Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2015 – 2016

II.2. Indemnizații brute plătite de succursale (IBP)

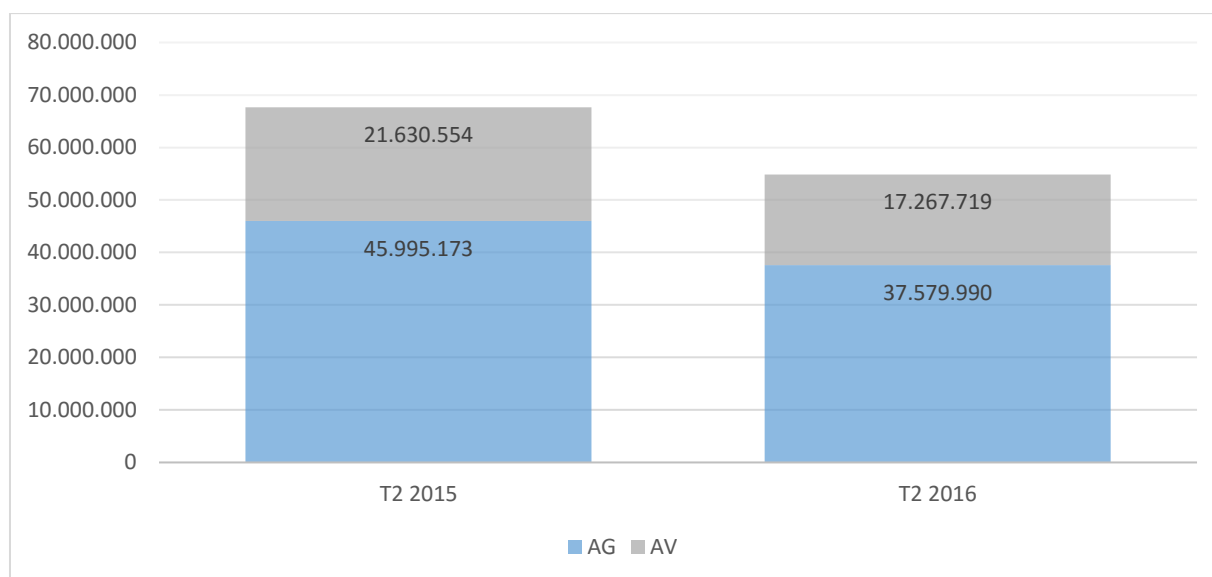
În prima jumătate a anului 2016, succursalele au raportat indemnizații brute plătite (excluzând maturități și răscumpărări parțiale și totale), cumulat pentru cele două categorii de asigurări, în sumă de 54,8 milioane lei, astfel:

- 37,6 milioane lei sunt aferente contractelor de asigurări generale (77%), înregistrând o scădere cu 18% față de perioada similară a anului 2015 (45,9 milioane lei);
- 17,3 milioane lei sunt sume plătite pentru indemnizații brute, aferente asigurărilor de viață, înregistrând o scădere cu 20% față de perioada similară a anului 2015 (21,6 milioane lei).

Tabel 38 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite, excluzând maturități și răscumpărări, pentru asigurări generale și de viață

	T2 2015	T2 2016
AG	45.995.173	37.579.990
AV	21.630.554	17.267.719
TOTAL	67.625.727	54.847.709
Pondere AG (%)	68%	69%
Pondere AV (%)	32%	31%

Figură 33 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite, excluzând maturități și răscumpărări, pentru asigurări generale și de viață în perioada 2015 – 2016

III. BROKERI DE ASIGURARE ȘI/SAU REASIGURARE

Conform datelor centralizate, la data de 30.06.2016, un număr de 325 brokeri de asigurare și/sau reasigurare au desfășurat activitate de intermediere în asigurări și/sau regularizare daune din totalul celor 340 care au transmis raportările periodice conform normelor legale în vigoare.

III.1. Activitatea de intermediere în asigurări

În urma centralizării raportărilor transmise, pentru data de 30.06.2016, de un număr de 340 brokeri de asigurare și/sau reasigurare, rezultă că, la această dată, valoarea primelor intermediare pentru asigurări generale și asigurări de viață a fost în sumă de 3.015.430.700 lei, creșterea nominală față de aceeași perioadă a anului 2015 (2.511.936.905 lei) fiind de 20,04 puncte procentuale (o creștere de 19,97% pentru asigurări generale și o creștere de 22,90% pentru asigurări de viață).

În primul semestru al anului 2016, brokerii de asigurare și/sau reasigurare au intermediat 64,63% din volumul total al primelor brute subscrise de asiguratorii pentru cele două categorii de asigurare (4.665.656.889 lei), ceea ce reprezintă o creștere cu 6,49 puncte procentuale, față de gradul de intermediere înregistrat în perioada similară a anului 2015 (58,14%).

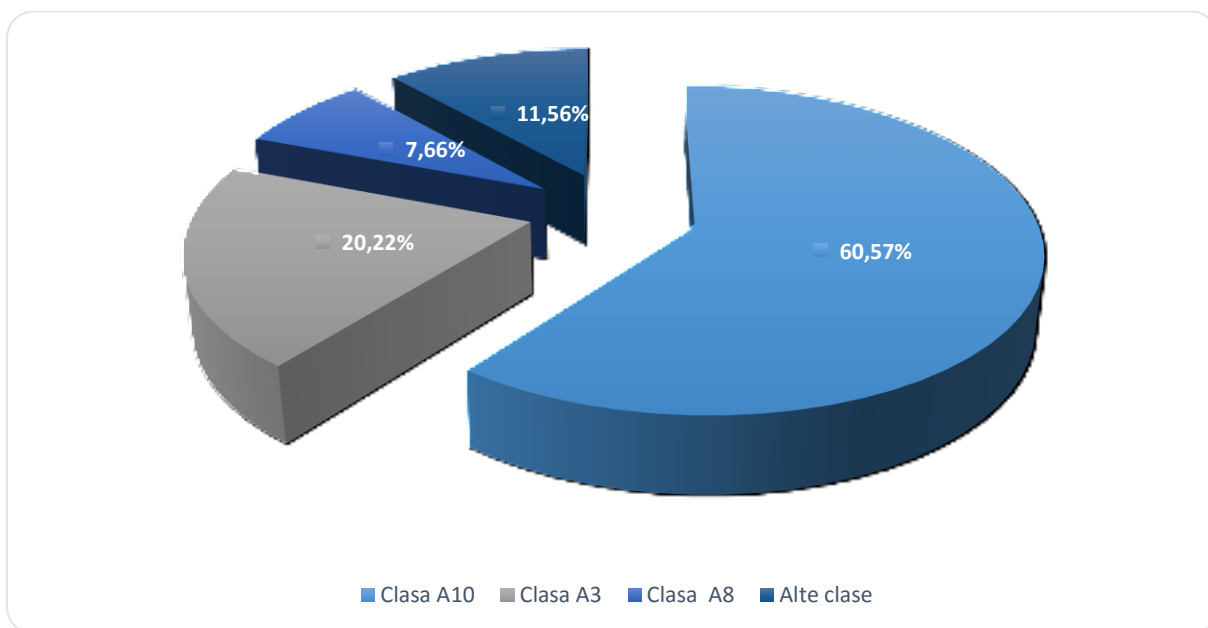
Tabel 39 Evoluția gradului de intermediere se prezintă astfel

Perioada	Prime intermediare (lei)			Prime brute subscrise (lei)			Grad de intermediere (%)		
	Total din care:	AG	AV	Total din care:	AG	AV	Total	AG	AV
T2 2012	1.696.017.840	1.643.486.271	52.531.569	4.133.823.616	3.276.699.872	857.123.744	41%	50%	6%
T2 2013	1.979.100.377	1.926.568.808	52.531.569	4.264.340.059	3.398.263.073	866.076.986	46%	57%	6%
T2 2014	2.195.704.631	2.141.129.895	54.574.736	3.973.742.054	3.194.551.731	779.190.323	55%	67%	7%
T2 2015	2.511.936.911	2.448.627.752	63.309.159	4.320.788.160	3.482.862.241	837.925.919	58%	70%	8%
T2 2016	3.015.430.700	2.937.622.415	77.808.285	4.665.656.889	3.880.736.717	784.920.172	65%	76%	10%

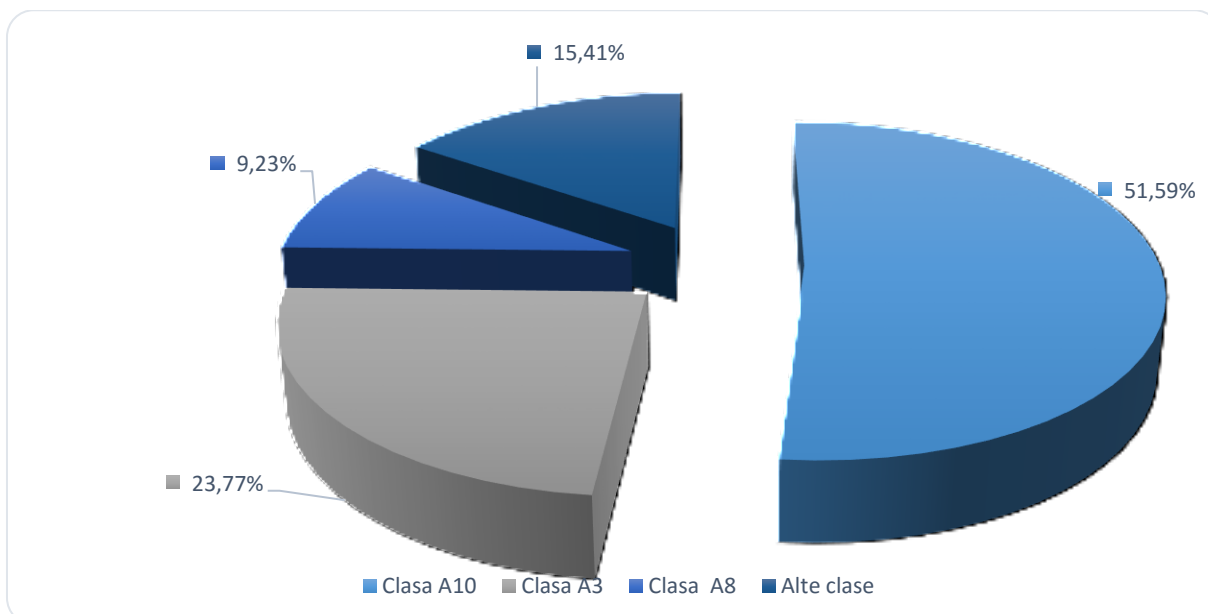
Analizând structura primelor intermediare de brokerii de asigurare și/sau reasigurare pe clase de asigurări generale se constată că, în primul semestru al anului 2016, o pondere semnificativă în totalul primelor intermediare pentru asigurări generale (2.937.622.415 lei), o dețin următoarele clase:

- clasa A10. Asigurări de răspundere civilă pentru vehicule (RCA + CMR) reprezintă 60,57% (1.779.279.738 lei);
- clasa A3. Asigurări de mijloace de transport terestru (Casco) reprezintă 20,22% (291.988.986 lei);
- clasa A8. Asigurări de incendiu și alte calamități naturale reprezintă 7,66% (224.905.015 lei);
- alte clase au deținut o pondere de 11,55% (1.980.240.238 lei) din total prime intermediare asigurări generale.

Figură 34 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediare în semestrul I/2016

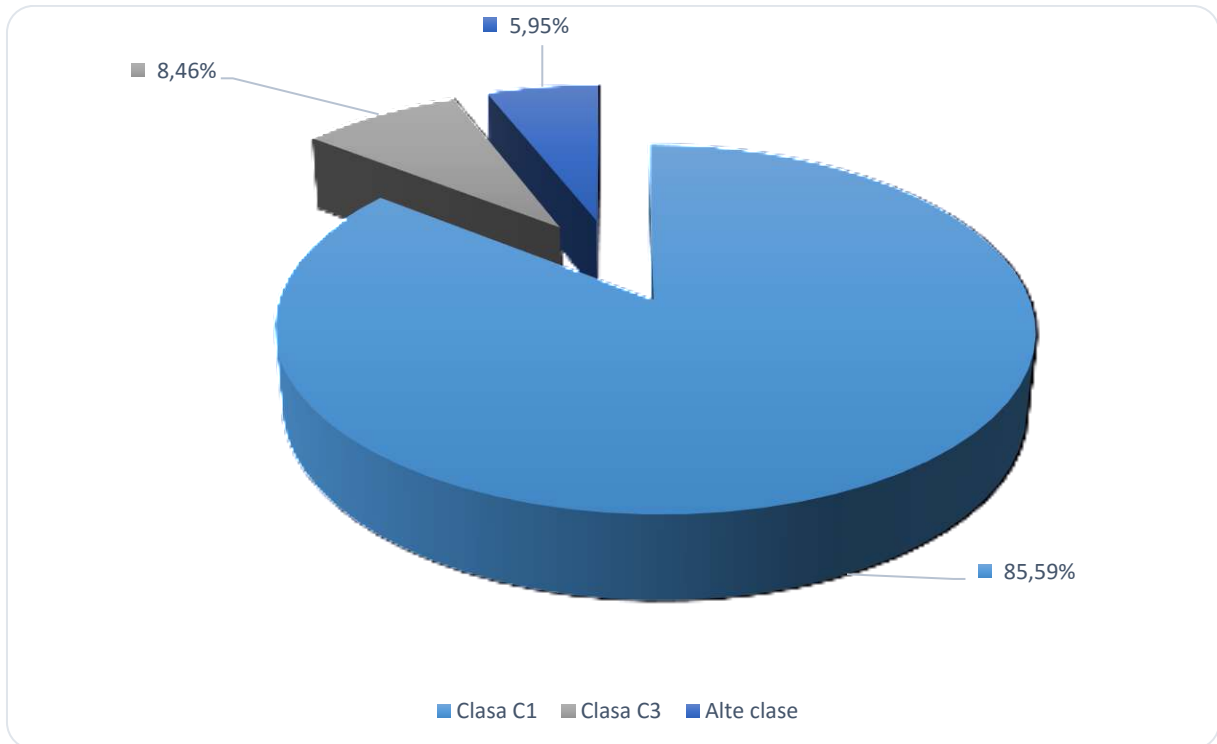
Figură 35 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediare în semestrul I/2015

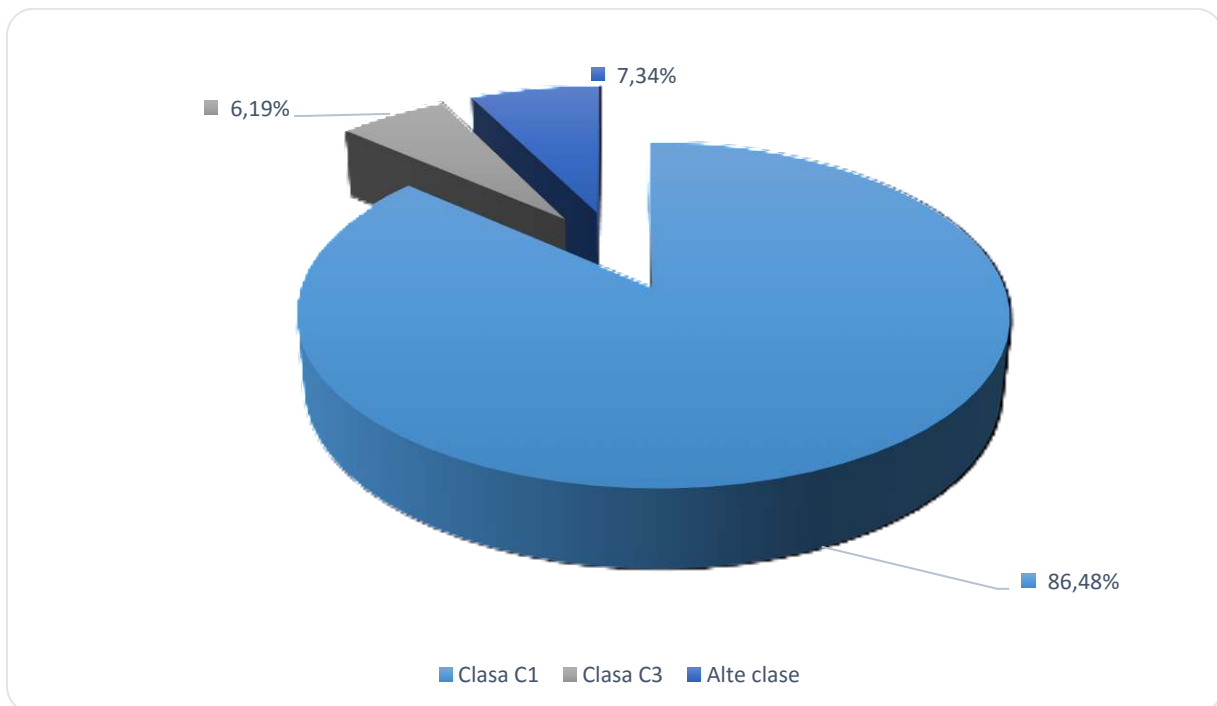
Analizând structura primelor intermediare de brokerii de asigurare pe clase de asigurări de viață se constată că, în primul semestru al anului 2016, cea mai mare pondere o dețin următoarele clase:

- clasa C1 “Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare” în cuantum de 66.598.811 lei, respectiv 85,59% din totalul primelor intermediate pentru categoria asigurărilor de viață;
- clasa C3 “Asigurări de viață și anuități, care sunt legate de fonduri de investiții (unit-linked): 6.583.395 lei, respectiv 8,46% din totalul primelor intermediate pentru categoria asigurărilor de viață;
- Celelalte clase de asigurări de viață au reprezentat 5,95% din totalul primelor intermediate.

Figură 36 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediate în semestrul I/2016

Figură 37 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediate în semestrul I/2015

Tabel 40 Situația primilor 10 brokeri de asigurare și/sau reasigurare în funcție de valoarea primelor intermediare în semestrul I/2016

Nr. crt.	Denumire broker	TOTAL AV	TOTAL AG	TOTAL AV + AG	Cota de piață
1	SAFETY BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	597.151	239.922.490	240.519.641	7.98%
2	MARSH - BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE S.R.L.	6.027.655	176.845.030	182.872.685	6.06%
3	TRANSILVANIA BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	296.101	182.339.759	182.635.860	6.06%
4	DESTINE BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE S.R.L.	1.995.243	146.350.958	148.346.201	4.92%
5	INTER BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	258.244	140.589.807	140.848.051	4.67%
6	DAW MANAGEMENT - BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	63.725	125.015.253	125.078.978	4.15%
7	CAMPION BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	2.005.290	101.121.897	103.127.187	3.42%
8	UNICREDIT INSURANCE BROKER S.R.L.	235.835	99.671.125	99.906.960	3.31%
9	PORSCHE BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	0	69.788.949	69.788.949	2.31%
10	MILLENIUM INSURANCE BROKER (M.I.B.) S.A.	755.934	63.932.315	64.688.249	2.15%
	Total prime intermediare de primii 10 brokeri	12.235.178	1.345.577.583	1.357.812.761	
	Total general prime intermediare	77.808.285	2.937.622.415	3.015.430.700	
	Pondere (%)	15,72%	45,80%	45,03%	

Tabel 41 Principalele 10 societăți de asigurare și/sau reasigurare pentru care brokerii de asigurare și/sau reasigurare au intermediat prime de asigurare în semestrul I/2016

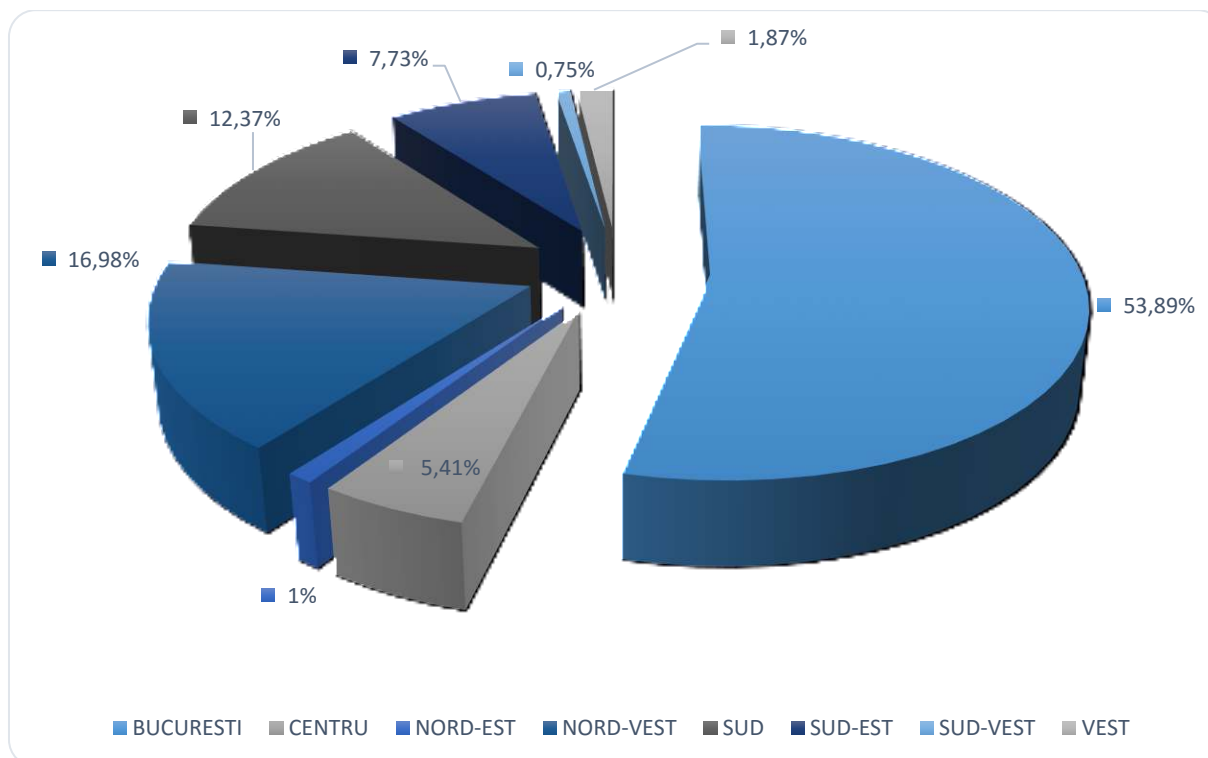
Nr. crt.	Denumire Societate	Total prime intermediare	Pondere (%)
1	CARPATICA ASIG S.A.	426.852.217	14,16%
2	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	426.201.265	14,13%
3	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	387.168.251	12,84%
4	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	315.934.355	10,48%
5	CITY INSURANCE S.A.	282.830.309	9,38%
6	OMNIASIG VIG	265.596.283	8,81%
7	GROUPAMA ASIGURARI S.A.	248.262.787	8,23%
8	GENERALI ROMANIA	175.128.905	5,81%
9	UNIQA ASIGURARI S.A.	149.047.463	4,94%
10	GOTHAER ASIGURARI - REASIGURARI S.A.	42.662.566	1,41%
	Prime intermediare pentru primii 10 asigurători	2.719.684.401	90,19%
	Prime intermediare pentru alți asigurători din Romania	146.660.519	4,86%
	Prime intermediare pentru asigurători externi	149.085.778	4,94%
	Total general prime intermediare	3.015.430.700	100,00%

Se observă că societatea CARPATICA ASIG S.A. deține o pondere semnificativă în total prime intermediare de brokerii de asigurare și/sau reasigurare în semestrul I/2016, respectiv de 14,16%, urmată de ASIROM VIG S.A. cu un procent de 14,13% și de EUROINS S.A. cu 12,84%.

Tabel 42 Repartizarea intermediilor de prime pe regiuni de dezvoltare ale României, situația în primul semestru al anului 2016

Zona	AG	AV	Total AG + AV	Pondere (%)
BUCURESTI	1.572.947.577	52.059.166	1.625.006.743	53,89%
NORD-VEST	492.307.993	19.800.490	512.108.483	16,98%
SUD	368.418.705	4.510.993	372.929.698	12,37%
SUD-EST	232.761.603	310.057	233.071.660	7,73%
CENTRU	162.723.811	369.573	163.093.384	5,41%
VEST	56.095.201	374.433	56.469.634	1,87%
NORD-EST	29.953.433	182.474	30.135.907	1,00%
SUD-VEST	22.414.092	201.099	22.615.191	0,75%
TOTAL	2.937.622.415	77.808.285	3.015.430.700	100,00%

Figură 38 Structura primelor intermediate în semestrul I/2016 pe zone de dezvoltare

Un număr de 7 brokeri de asigurare și/sau reasigurare au raportat în primul semestru al anului 2016, daune regularizate pentru asigurări generale în valoare totală de 32.480.286 lei, în creștere cu 4,78% față de perioada similară a anului 2015 (30.997.579 lei).

III.2. Veniturile obținute din activitatea de intermediere în asigurări

În primele 6 luni ale anului 2016 brokerii de asigurare și/sau reasigurare au raportat venituri obținute din activitatea de intermediere în asigurări în valoare de 520.158.821 lei, în creștere cu 10,54% față de perioada precedentă (465.311.738 lei).

Analizând structura veniturilor obținute din activitatea de intermediere în asigurări de brokerii de asigurare și/sau reasigurare pe clase de asigurări generale se constată că, în primul semestru al anului 2016, acestea au înregistrat o valoare de 502.361.390 lei, în creștere cu 10,36 puncte procentuale față de semestrul I/2015 (450.295.866 lei).

O pondere semnificativă în totalul acestora o dețin următoarele clase:

- clasa A10. Asigurări de răspundere civilă pentru vehicule (RCA + CMR) reprezintă 58,22% (292.475.847 lei);
- clasa A3. Asigurări de mijloace de transport terestru (Casco) reprezintă 17,98% (90.304.830 lei);
- clasa A8. Asigurări de incendiu și alte calamități naturale reprezintă 9,46% (47.532.393 lei);
- alte clase au deținut o pondere de 14,34% (72.480.330 lei) din totalul veniturilor obținute din activitatea de intermediere asigurări generale.

Analizând structura veniturilor obținute din activitatea de intermediere în asigurări de brokerii de asigurare și/sau reasigurare pe clase de asigurări de viață se constată că, în primul semestru al anului 2016, acestea au înregistrat o valoare de 17.797.431 lei, în creștere cu 15,63 puncte procentuale față de semestrul I/2015 (15.015.871 lei).

O pondere semnificativă în totalul acestora o dețin următoarele clase:

- clasa C1. Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare, reprezintă 78,60% (13.989.608 lei);
- clasa C3. Asigurări de viață și anuități, care sunt legate de fonduri de investiții (unit-linked), reprezintă 11,93% (2.123.416 lei);
- alte clase au deținut o pondere de 9,46% (1.684.407 lei) din totalul veniturilor obținute din activitatea de intermediere asigurări de viață.

Din analiza datelor cuprinse în raportările transmise de brokerii de asigurare și/sau reasigurare la data de 30.06.2016, s-a constatat că primii 10 brokeri de asigurare dețin o pondere de 45,03% din totalul primelor intermediare în semestrul I/2016 și o pondere de 44,47 % din totalul veniturilor obținute din activitatea de intermediere.

Raportând veniturile obținute din activitatea de intermediere în total prime intermediare pentru primii 10 brokeri de asigurare, menționați mai jos, a rezultat un comision mediu de aprox. 17%.

Tabel 43 Situația veniturilor din activitatea de intermediere

Indicator	Clasa A3	Clasa A8	Clasa A10	Total AG + AV
Total prime intermediare	593.992.546	224.905.015	1.779.279.738	3.015.430.700
Total venituri din activitatea de intermediere	90.304.830	47.532.383	292.475.847	520.158.821
Comision mediu	15,20%	21,13%	16,44%	17,25%

III.3. Datorii și creanțe din activitatea de intermediere

La data de 30.06.2016 situația datoriilor și a creanțelor provenite din activitatea de intermediere se prezintă astfel:

- Total datorii către societățile de asigurare și/sau reasigurare în valoare de 59.608.796 lei în scădere cu 5,83% față de perioada precedentă (63.298.646 lei), din care:
 - cu scadența nedepășită = 56.930.597 lei;
 - cu scadența depășită = 2.678.199 lei, din care peste 30 de zile = 2.064.282 lei;
- Total creanțe din activitatea de intermediere în valoare de 84.488.325 lei în creștere cu 8,61% față de perioada precedentă (77.792.100 lei) din care:
 - cu scadența nedepășită = 59.337.901 lei;
 - cu scadența depășită = 25.150.424, lei din care peste 30 de zile = 16.904.059 lei.

III.4. Activele bilanțiere și capitalul social al brokerilor de asigurare și/sau reasigurare

Potrivit raportărilor contabile aferente semestrului I/2016 transmise de brokerii de asigurare și/sau reasigurare, valoarea agregată a activelor bilanțiere deținute de aceștia, la data de 30.06.2016, era de 534.831.478 lei, în scădere cu 1,10% față de perioada similară a anului 2015 (540.761.424 lei).

La aceeași dată, valoarea cumulată a capitalurilor sociale subscrise de brokerii de asigurare era de 58.839.058 lei în creștere cu 46,78%, față de perioada similară a anului 2015 (31.316.268 lei).

III.5. Rezultatele financiare ale brokerilor de asigurare și/sau reasigurare

În urma centralizării datelor cuprinse în raportările contabile aferente semestrului I 2016 transmise de brokerii de asigurare și/sau reasigurare, a rezultat că la data de 30.06.2016 un număr de 244 brokeri au înregistrat profit în valoare totală de 74.360.334 lei, iar un număr de 96 brokeri de asigurare au înregistrat pierderi totale în sumă de 8.170.358 lei.

În semestrul I al anului 2016 au transmis raportări la A.S.F. și au desfășurat activitate teritoriul României în baza dreptului de stabilire un număr de 3 intermediari (sucursale) autorizați în state membre UE – Austria (GrECo JLT Romania GmbH), Ungaria (Priority Biztositasi Alkusz Kft), Cehia (Insia Europe SE Praga).

Din raportările transmise de aceștia au rezultat următoarele:

- total active bilanțiere = 4.911.608 lei;
- venituri din activitatea de intermediere în asigurări = 6.692.565 lei;

Listă tabele

Tabel 1 Dinamica repartizării pe segmente de asigurare în perioada 2012 - 2016	2
Tabel 2 Dinamica primelor brute subscrise pe clase de asigurări în perioada 2012 – 2016	2
Tabel 3 Societățile cu cele mai mari volume de prime brute subscrise și ponderea lor în total piață (asigurări generale și de viață)	4
Tabel 4 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările generale în prima jumătate a anului 2016	5
Tabel 5 Structura pe clase de asigurări generale	6
Tabel 6 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările de viață 2016	7
Tabel 7 Structura pe clase de asigurări de viață.....	8
Tabel 8 Dinamica indemnizațiilor brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață în perioada 2012-2016	10
Tabel 9 Societățile de asigurări cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite pentru asigurări generale.....	10
Tabel 10 Societățile de asigurări cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite, maturități și răscumpărări pentru asigurările de viață	12
Tabel 11 Evoluția trimestrială a ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale.....	13
Tabel 12 Evoluția trimestrială a valorii cheltuielilor de achiziție și administrare, precum și a cheltuielilor cu comisioanele perioada 2014 - 2016	13
Tabel 13 Evoluția ponderii cheltuielilor cu comisioanele în prime brute subscrise, în perioada 2014 - 2016.....	14
Tabel 14 Structura rezervelor tehnice brute pentru asigurărilor generale la 30.06.2016 comparativ cu 31.03.2016.....	15
Tabel 15 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 30.06.2016.....	16
Tabel 16 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 31.03.2016.....	16
Tabel 17 Coeficientul de lichiditate pe fiecare dintre categoriile de asigurări la 30 iunie 2016.....	16
Tabel 18 Coeficientul de lichiditate pe fiecare dintre categoriile de asigurări la 31 martie 2016	16
Tabel 19 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AG	17
Tabel 20 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AG	17
Tabel 21 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AG	17
Tabel 22 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AV.....	18
Tabel 23 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AV	18
Tabel 24 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare în perioada 2012-2016 pentru AV	18
Tabel 25 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru RCA în primul semestru 2016	24
Tabel 26 Evoluția cotelor de piață înregistrate pe RCA 2011-iunie 2016	24
Tabel 27 Pondere număr contracte încheiate în perioadă în total contracte în funcție de perioada contractată – trimestrial 2015-2016	25
Tabel 28 Pondere număr contracte încheiate în perioadă în total contracte în funcție de contractant (persoană fizică sau persoană juridică) – trimestrial 2015-2016	25
Tabel 29 Evoluția primei medii RCA și a daunei medii trimestrial 2015-2016	26

Tabel 30 Prima medie în al doilea trimestru al anului 2016.....	26
Tabel 31 Evoluția daunei medii la <i>persoane fizice</i> (PF) în perioada 2015-2016.....	28
Tabel 32 Evoluția daunei medii la <i>persoane juridice</i> (PJ) în perioada 2015-2016.....	29
Tabel 33 Evoluția daunei medii în perioada 2015-2016.....	29
Tabel 34 Dinamica numărului de contracte și a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările facultative de locuințe în perioada 2012 - 2016 (trimestrial)	31
Tabel 35 Evoluția asigurărilor obligatorii de locuințe.....	32
Tabel 36 Evoluția asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative).....	33
Tabel 37 Repartizarea pe segmente de asigurare în perioada 2015 – 2016.....	34
Tabel 38 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite, excluzând maturități și răscumpărări, pentru asigurări generale și de viață.....	35
Tabel 39 Evoluția gradului de intermediere se prezintă astfel	36
Tabel 40 Situația primilor 10 brokeri de asigurare și/sau reasigurare în funcție de valoarea primelor intermediare în semestrul I/2016	39
Tabel 41 Principalele 10 societăți de asigurare și/sau reasigurare pentru care brokerii de asigurare și/sau reasigurare au intermediat prime de asigurare în semestrul I/2016	39
Tabel 42 Repartizarea intermediarilor de prime pe regiuni de dezvoltare ale României, situația în primul semestru al anului 2016.....	40
Tabel 46 Situația veniturilor din activitatea de intermediere	41

Listă figuri

Figură 1 Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2012 – 2016.....	2
Figură 2 Distribuția PBS pentru asigurările generale în cele 8 regiuni de dezvoltare din România	3
Figură 3 Distribuția PBS pentru asigurările de viață în cele 8 regiuni de dezvoltare din România	4
Figură 4 Evoluția volumului de prime brute subscrise pe clase de asigurări generale (milioane lei)	6
Figură 5 Dinamica structurii pe clase de asigurări generale.....	7
Figură 6 Evoluția volumului de prime brute subscrise pe clase de asigurări de viață (milioane lei)	8
Figură 7 Dinamica structurii pe clase de asigurări de viață.....	9
Figură 8 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață (lei).....	9
Figură 9 Dinamica structurii pe clase a indemnizațiilor brute plătite pentru categoria asigurărilor generale.....	11
Figură 10 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite AG (milioane lei)	11
Figură 11 Evoluția trimestrială a ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale în perioada 2014 – 2016.....	12
Figură 12 Evoluția trimestrială a valorii cheltuielilor de achiziție și administrare, precum și a cheltuielilor cu comisioanele perioada 2014 – 2016.....	13
Figură 13 Evoluția ponderii cheltuielilor cu comisioanele în prime brute subscrise (%)	14
Figură 14 Cerința suplimentară de capitalizare în urma trecerii la SII	19
Figură 15 Capitalizare suplimentară rezultată din trecerea la Solvabilitate II	19
Figură 16 Evoluția activelor și datoriilor totale ale societăților de asigurare.....	20
Figură 17 Evoluția cerinței de capital de solvabilitate (SCR) și cerința de capital minim (MCR).....	20
Figură 18 Evoluția fondurilor proprii eligibile să acopere cerința de capital de solvabilitate.....	21
Figură 19 Structura fondurilor proprii eligibile pentru a acoperi SCR (D1)	21
Figură 20 Structura fondurilor proprii eligibile pentru a acoperi SCR (30.06.2016)	22
Figură 21 Distribuția societăților de asigurare în funcție de rata SCR/MCR la 30 iunie 2016.....	22
Figură 22 Evoluția prime brute subscrise pentru RCA trimestrial 2015-2016.....	25
Figură 23 Evoluția despăgubirilor plătite în perioada 2015-2016 (trimestrial) pentru vătămări corporale (în mii lei) și numărul de dosare de daune plătite aferente	27
Figură 24 Evoluția despăgubirilor plătite în perioada 2015-2016 (trimestrial) pentru daune materiale (în mii lei) și numărul de dosare de daune plătite aferente.....	27
Figură 25 Evoluția primei medii și a daunei medii în perioada 2015-2016 – trimestrial	28
Figură 26 Evoluția daunei medii plătite pentru RCA + vătămări corporale (lei)	30
Figură 27 Evoluția daunei medii plătite pentru RCA + daune materiale (lei).....	30
Figură 28 Evoluția rezervelor tehnice trimestrial în perioada 2015-trimestrul 2 2016	31
Figură 29 Evoluția numărului de contracte și a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările facultative de locuințe în perioada 2012 - 2016 (trimestrial)	32
Figură 30 Evoluția asigurărilor obligatorii de locuințe	33
Figură 31 Evoluția asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative).....	34
Figură 32 Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2015 – 2016	35
Figură 33 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite, excluzând maturități și răscumpărări, pentru asigurări generale și de viață în perioada 2015 – 2016.....	36
Figură 34 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediate în semestrul I/2016	37
Figură 35 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediate în semestrul I/2015	37
Figură 36 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediate în semestrul I/2016	38
Figură 37 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediate în semestrul I/2015	38
Figură 38 Structura primelor intermediate în semestrul I/2016 pe zone de dezvoltare	40